

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О РЕПРОДУКТИВНОМ МАТЕРИЈАЛУ ШУМСКОГ ДРВЕЋА

Члан 1.

У Закону о репродуктивном материјалу шумског дрвећа („Службени гласник РС” , бр. 135/04, 8/05 - исправка и 41/09), у члану 2. после речи: „плод” додају се запета и речи: „скупни плод” .

Члан 2.

Члан 3. мења се и гласи:

„Члан 3.

Одредбе овог закона односе се на репродуктивни материјал који се производи и користи за потребе подизања и вештачког обнављања шума.

Министар надлежан за послове шумарства утврђује списак врста шумског дрвећа чији се репродуктивни материјал производи и користи за потребе подизања и вештачког обнављања шума.” .

Члан 3.

У члану 4. став 2. мења се и гласи:

„Одредбе овог закона не односе се на део биљке и садницу врста шумског дрвећа које нису намењене потребама подизања и вештачког обнављања шума.” .

У ставу 3. реч: „произвођача” замењује се речју: „добављача” .

После става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„Одредбе овог закона не односе се на репродуктивни материјал који је намењен извозу или поновном извозу у друге земље.” .

Досадашњи став 4. постаје став 5.

Члан 4.

У члану 5. тачка 4) мења се и гласи:

„4) семенска плантажа је засад одабраних клонова или потомства пуних сродника или полусродника намењен за производњу плода и семена, који често и обилно плодоноси, а семе се лако сакупља, који је изолован или којим се газдује тако да се избегне или редукује опрашивање из спољашњих извора;” .

У тачки 15) после речи: „генетске карактеристике” тачка и запета замењују се запетом и додају се речи: „узимајући у обзир висинске границе, када су од значаја;” .

После тачке 15) додају се тач. 15а) – 15г), које гласе:

„15а) аутохтона састојина или извор семена јесте она састојина или извор семена који се обнавља природним путем, а може се обнављати и вештачким путем од репродуктивног материјала сакупљеног у истој састојини или извору семена или у аутохтоној састојини или извору семена у непосредној близини;

15б) домаћа састојина или извор семена јесте аутохтона састојина или извор семена, као и састојина или извор семена који су вештачки подигнути из семена које потиче из истог региона провенијенције;

15в) порекло аутохтоне састојине или извора семена јесте место на коме шумско дрвеће расте, а порекло неаутохтоне састојине или извора семена је место одакле потиче семе или садница. Порекло састојине или извора семена може бити непознато;

15г) провенијенција је простор на коме се налазе састојине;" .

После тачке 16) додаје се тачка 16а), која гласи:

„16а) производња обухвата све фазе добијања семена, дораду семена и узгој садног материјала из семена или делова биљака;" .

Тачка 17) мења се и гласи:

„17) промет репродуктивног материјала је излагање ради продаје, нуђење на продају, продаја, испорука, увоз, услужно посредовање, давање без накнаде (поклон, уступање и сл.) и размена репродуктивног материјала;" .

У тачки 19) тачка на крају замењује се тачком и запетом.

После тачке 19) додаје се тачка 20), која гласи:

„20) надлежни орган за спровођење овог закона је министарство надлежно за послове шумарства (у даљем тексту: министарство)." .

Члан 5.

У члану 6. став 3. после речи: „састојини” додају се запета и речи: „која је фенотипски одабрана на нивоу популације” .

Члан 6.

У члану 7. став 3. речи: „надлежног за послове шумарства (у даљем тексту: министарство)” бришу се.

Члан 7.

У члану 8. став 1. мења се и гласи:

„Репродуктивни материјал шумског дрвећа из члана 3. овог закона који се увози, у складу са царинским прописима може да се користи за подизање и обнављање шума ако:

1) је селекционисан и потиче из региона сличних еколошких услова које има регион у коме ће се сејати или садити, односно ако је квалификован или тестиран;

2) нема урода семена или урод семена није довољан или ако на залихама не постоје довољне количине репродуктивног материјала за потребе подизања и обнављања шума у тој години.

У ставу 2. после речи: „министарство” тачка на крају замењује се запетом и додају се речи: „у року од осам дана од дана пријема уредног захтева.” .

Члан 8.

У члану 10. додаје се нови став 1. који гласи:

„Репродуктивни материјал намењен подизању и обнављању шума може да се стави у промет само ако је произведен од признатог полазног материјала.” .

Досадашњи ст. 1, 2. и 3. постају ст. 2, 3. и 4.

Члан 9.

У члану 15. став 2. мења се и гласи:

„Стручно руковођење пословима производње репродуктивног материјала може да врши лице које је дипломирани инжењер шумарства, осим одсека прераде дрвета, или дипломирани инжењер пејзажне архитектуре, који је у радном односу или је ангажован по основу уговора за рад ван радног односа код произвођача репродуктивног материјала.” .

Члан 10.

У члану 16. после става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Брисаће се из регистра произвођач репродуктивног материјала, који:

- 1) не испуњава услове из члана 15. овог закона,
или
- 2) није поднео пријаву за контролу производње у периоду од најмање две године.” .

Члан 11.

У члану 20. став 4. број: „2” замењује се бројем: „3” .

Члан 12.

У члану 22. став 2. мења се и гласи:

„Изузетно од одредбе става 1. овог члана министарство издаје уверење о пореклу репродуктивног материјала за пошиљку семена насталу мешањем селекционисаног или семена познатог порекла које потиче од два или више семенских објеката унутар исте категорије и истог региона провенијенције или из истог семенског објекта за семе сакупљено у различитим годинама, које мора да садржи податке о регистарским бројевима саставних делова смеше.” .

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Ако је предвиђено накнадно вегетативно размножавање селекционисаног, квалификованог или тестираног репродуктивног материјала, издаје се ново уверење о пореклу, а материјал се одвојено чува ради његове идентификације.” .

После досадашњег става 3, који постаје став 4. додају се ст. 5. и 6. који гласе:

„Произвођач, односно добављач подноси министарству захтев за издавање уверења о пореклу семена и делова биљака најкасније у року од 30 дана од дана производње, односно дораде репродуктивног материјала.

Министарство издаје уверење о пореклу из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана пријема уредног захтева.” .

Члан 13.

У члану 26. тачка 2) мења се и гласи:

„2) да стручно руковођење пословима дораде репродуктивног материјала врши лице које је дипломирани инжењер шумарства, осим одсека прераде дрвета, или дипломирани инжењер пејзажне архитектуре, са најмање две године радног искуства у струци.” .

Члан 14.

У члану 29. став 1. речи: „JUS-ом и ISTA” замењују се речима: „националним стандардима квалитета” .

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Садни материјал вештачких хибрида мора бити таквих општих карактеристика у погледу здравља, виталности и физиолошког квалитета да може да се стави у промет.” .

Члан 15.

У члану 30. став 1. речи: „по међународно признатом методу” бришу се.

Став 3. мења се и гласи:

„Утврђивање квалитета и класирање резница и садница врши произвођач.” .

У ставу 4. речи: „да издаје сертификате међународног удружења” бришу се.

Члан 16.

У члану 31. став 1. тачка 4) мења се и гласи:

„4) да за обављање послова испитивања и утврђивања квалитета репродуктивног материјала има запослено лице које је дипломирани инжењер шумарства, осим одсека прераде дрвета, или дипломирани инжењер пејзажне архитектуре, са најмање две године радног искуства у струци.” .

Члан 17.

У члану 34. став 2. после речи: „хибрида” додају се запета и речи: „као и врста шумског дрвећа из члана 3. овог закона који се вегетативно размножава” .

Члан 18.

У члану 37а став 5. мења се и гласи:

„Мале количине семена у промету прати декларација о квалитету која не мора да садржи податке о проценту клијавости чистог семена и броју клијавих или употребљивих семенки по килограму.” .

Члан 19.

У члану 38. став 1. после тачке 5) додају се тач. 5а) – 5г), које гласе:

„5а) намени;

5б) врсти полазног материјала;

5в) идентификационом броју и називу региона провенијенције;

5г) пореклу;” .

После става 4. додаје се став 5, који гласи:

„У случају репродуктивног материјала категорије „тестирано” , чији је полазни материјал условно признат у складу са прописима донетим на основу овог закона, на етикети мора бити назначено „условно признато” .” .

Члан 20.

У члану 43. тачка 9), тачка на крају замењује се тачком и запетом.

После тачке 9) додаје се тачка 10) која гласи:

„10) врши контролу добављача репродуктивног материјала.” .

Члан 21.

У члану 48. став 1. тачка 5а) број: „3” замењује се бројем: „4” .

После тачке 5а) додаје се тачка 5б), која гласи:

„5б) не поднесе захтев за издавање уверења о пореклу семена и делова биљака најкасније у року од 30 дана од дана производње, односно дораде репродуктивног материјала;” .

Члан 22.

У члану 49. тачка 6а) број: „3” замењује се бројем: „4” .

После тачке 6а) додаје се тачка 6б), која гласи:

„6б) не поднесе захтев за издавање уверења о пореклу семена и делова биљака најкасније у року од 30 дана од дана производње, односно дораде репродуктивног материјала;” .

Члан 23.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” .

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона, садржан је у члану 97. тачка 9) Устава Републике Србије, којом је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује систем заштите и унапређења животне средине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније усвојеним 21. јула 2022. године, планирано је доношење Закона о изменама и допунама Закона о репродуктивном материјалу шумског дрвећа, у циљу потпуног усаглашавања са Директивом Савета 1999/105/ЕЗ од 22. децембра 1999. године о стављању у промет шумског репродуктивног материјала (у даљем тексту: Директива) и пратећих прописа ЕУ донетих на основу те директиве.

Закон о репродуктивном материјалу шумског дрвећа („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 8/05 и 41/09 – у даљем тексту: Закон) делимично је усклађен са Директивом, због чега је 2021. године упућен Европској комисији на коментар ради оцене усаглашености са *acquis communautaire*. Такође, 2021. године реализован је PLAC III пројекат као техничка помоћ у циљу оцене усаглашености Закона са Директивом, а као резултат пројекта урађена је детаљна анализа усаглашености, која је, заједно са достављеним коментарима Европске комисије, била основ за израду Предлога закона о изменама и допунама Закона о репродуктивном материјалу шумског дрвећа.

На основу наведеног, изменама и допунама Закона додатно се прописују поједини појмови из Директиве који нису прописани Законом. На основу коментара Европске комисије део одредаба ће бити уређен подзаконским актима уместо Законом. Списак врста шумског дрвећа на које се закон односи прописаће министар, као и одредбе које детаљније уређују одређене техничке карактеристике (нпр. услови које треба да испуњавају делови биљке и саднице вештачких хибрида, затим додатни услови код признавања полазног материјала за производњу селекционисаног и тестираног репродуктивног материјала и др).

Полазећи од растућих потреба за шумским репродуктивним материјалом у контексту адаптације и борбе са климатским променама, затим очувању биодиверзитета, унапређењу квалитета ваздуха и др, неопходно је предузети мере како би се адекватно одговорило на те потребе кроз повећану производњу квалитетног шумског репродуктивног материјала. У последњих 15 година констатован је пад обима производње шумског репродуктивног материјала, као и обима пошумљавања у Републици Србији.

Како би се овакво стање превазишло, једна од мера јесте и ублажавање ограничења у погледу прописаних услова које треба да испуне произвођачи шумског репродуктивног материјала, не угрожавајући тиме квалитет производње. Од доношења Закона 2004. године, констатовано је да је одређени број расадника током година престао са радом због обавеза прописаних Законом из 2004. године, које представљају ограничења у производњи шумског репродуктивног материјала, због чега је предложена измена одредби којима су прописани услови за лице које стручно руководи пословима производње шумског репродуктивног материјала. Тренутно је стручно руковођење ограничено на дипломиране инжењере шумарства – одсек шумарство, међутим и дипломирани инжењери шумарства других одсека, укључујући дипломиране инжењере пејзажне архитектуре, осим одсека за

прераду дрвета, изучавају и стичу потребна знања о производњи шумског репродуктивног материјала, те се предлаже да се и овим лицима омогући професионално бављење производњом шумског репродуктивног материјала. Такође, укида се обавеза полагања државног стручног испита за та лица, као и обавеза заснивања радног односа са стручним лицем, које може да буде ангажовано и по уговору.

Недостатак довољних количина шумског репродуктивног материјала на тржишту једним делом је узрокован и ређим уродом семена домаћих врста шумског дрвећа, као последица измењених климатских услова. У тој ситуацији постоји потреба за увозом шумског семена, који је сада ограничен на две категорије семена, и то квалификовано и тестирано. У циљу обезбеђивања довољних количина предлаже се да се одобри и увоз селекционисаног семена, уз услов да потиче из семенских састојина из региона сличних еколошких особина које имају региони у којима се намерава даља употреба увозног семена.

Циљ предложених измена јесте повећање капацитета за производњу шумског репродуктивног материјала у Републици Србији, не угрожавајући квалитет произведеног репродуктивног материјала.

Разматране су могућности да се проблеми реше и без измене Закона. Имајући у виду да се ради о преузимању обавеза из прописа ЕУ, односно усаглашавања са Директивом којима се уводе одређене обавезе, неопходно је доношење закона јер исти на најбољи начин осигурава имплементацију обавеза које се преузимају у поступку хармонизације домаћег законодавства са прописима ЕУ и на јединствен начин уређује област производње и промета шумског репродуктивног материјала.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. овог закона допуњује се дефиниција појма репродуктивног материјала шумског дрвећа у члану 2. Закона, а у циљу потпуног усклађивања са Директивом, тако што се, поред наведених, додаје и појам скупног плода као репродуктивног материјала.

Чланом 2. овог закона мења се у целости члан 3. Закона, тако што се брише списак врста шумског дрвећа на које се односе одредбе Закона, а који ће се, према препоруци Европске комисије, утврдити подзаконским актом, због чега се прописује и овлашћење министру надлежном за послове шумарства да утврди списак врста шумског дрвећа на које се односи Закон.

Чланом 3. овог закона у потпуности се усаглашава одредба члана 4. став 2. Закона са Директивом, тако што се од примене одредаба закона изузима део биљке или садница врста шумског дрвећа које нису намењене подизању и вештачком обнављању шума, али не и семе, као што је сада прописано. Такође се прецизира да документ који садржи назнаку да пошиљка репродуктивног материјала у промету није намењена за употребу у шумарству издаје добављач, уместо произвођача, као што је тренутно уређено. У циљу усклађивања са Директивом, од одредаба Закона изузима се и шумски репродуктивни материјал за који се докаже да је намењен извозу или поновном извозу у друге земље.

Чланом 4. овог закона допуњују се одредбе члана 5. Закона, ради усклађивања појединих израза који се користе у Закону са Директивом. У тачки 4) овог члана, додатно се прописује да је семенска плантажа засад који је изолован или којим се газдује тако да се избегне или редукује опрашивање из спољашњих извора. У тачки 15) овог члана, којом се прописују региони провенијенције, додаје се да се узимају у обзир и висинске границе, када су од значаја. Тач. 15а) – 15г) овог члана, преузимају се дефиниције појма аутохтоне састојине, домаће састојине, порекла и провенијенције. Тачком 16а) овог члана,

прописује се да производња обухвата све фазе добијања семена, дораду семена и узгој садног материјала из семена или делова биљака, а новом тачком 20) овог члана, прописује се надлежност за спровођење закона министарству надлежном за послове шумарства.

Чланом 5. овог закона прописано је да се у члану 6. Закона, додатно прописује дефиниција селекционисаног репродуктивног материјала тако што се прописује да је то материјал произведен у семенској састојини која је фенотипски одабрана на нивоу популације.

Чланом 6. прописано је да се у члану 7. Закона бришу речи, обзиром да су исте допуњене у члану 5. тачка 20), овог закона.

Чланом 7. овог закона прописано је да се допуњује члан 8. Закона, тако што се, поред квалификованог или тестираног, омогућава и увоз селекционисаног репродуктивног материјала који потиче из региона сличних еколошких особина које има регион у коме ће се увезени материјал сејати или садити и прецизира се да министарство у року од осам дана од дана пријема уредног захтева издаје одобрење за увоз семена.

Чланом 8. овог закона прописује се, да се репродуктивни материјал намењен подизању и обнављању шума може ставити у промет само ако је произведен од признатог полазног материјала.

Чланом 9. овог закона прописано је да се у члану 15. Закона став 2. мења, тако да послове стручног руковођења производњом шумског репродуктивног материјала могу да врше сви дипломирани инжењери шумарства који су током студија изучавали област производње шумског репродуктивног материјала. Поред дипломираног инжењера шумарства – Одсек шумарство, омогућиће се да стручно руковођење могу да врше и дипломирани инжењери шумарства других одсека, укључујући дипломиране инжењере пејзажне архитектуре, осим Одсека за прераду дрвета. Надаље, укида се обавеза полагања стручног испита и омогућава ангажовање стручног лица без заснивања радног односа.

Чланом 10. овог закона прописано је да се у члану 16. Закона, прописује овлашћење Министарству да брише из регистра произвођача репродуктивног материјала, који не испуњава услове из члана 15. овог закона или који није поднео пријаву за контролу производње у периоду од најмање две године.

Чланом 11. овог закона прописано је да обзиром да се чланом 8. овог закона додаје нови став 1. у члану 10. Закона, долази до померања ставова, те се одредба којом се прописује овлашћење Министарству да може да повери послове контроле производње предузећу или другом правном лицу односи на став 3. овог члана, уместо досадашњег става 2.

Чланом 12. овог закона прописује се да се у члану 22. Закона мења став 2. којим се прописује да Министарство издаје уверење о пореклу за пошиљку семена насталу мешањем селекционисаног или семена познатог порекла које потиче од два или више семенских објеката унутар исте категорије и истог региона провенијенције или из истог семенског објекта за семе сакупљено у различитим годинама, које мора да садржи податке о регистарским бројевима саставних делова смеше. Такође се прописује да ако је предвиђено накнадно вегетативно размножавање селекционисаног, квалификованог или тестираног репродуктивног материјала, издаје се ново уверење о пореклу, а материјал се одвојено чува и идентификује као такав. Прописује се рок од 30 дана од дана производње, односно дораде репродуктивног материјала, у коме је произвођач, односно добављач дужан да поднесе захтев за издавање уверења о пореклу семена и делова биљака, као и обавеза министарства да у року од 15 дана од пријема уредног захтева изда уверење о пореклу.

Чланом 13. овог закона прописује се да се у члану 26. тачка 2) Закона брише, услов да лице које стручно руководи пословима дораде репродуктивног материјала има положен стручни испит и прописује да стручно руковођење пословима дораде репродуктивног материјала врши лице које је дипломирани инжењер шумарства, осим одсека прераде дрвета, или дипломирани инжењер пејзажне архитектуре, са најмање две године радног искуства у струци.

Чланом 14. прописује се да се у члану 29. Закона мења назив стандарда квалитета који треба одговарати националним стандардима квалитета.

Члан 15. овог закона прописује додатно уређење појединих одредби члана 30. Закона, те се брише одредба да се испитивање и утврђивање квалитета врши по међународно признатом стандарду, као непотребна и недовољно прецизна. Уједно се мења став 3. наведеног члана којим се прописује да утврђивање квалитета и класирање резница и садница врши произвођач, уместо раније одредбе којом је утврђивање квалитета резница и садница вршило овлашћено лице од стране Министарства. Такође, обзиром да није прописано овлашћено лице које издаје сертификате међународног удружења за испитивање квалитета репродуктивног материјала нити се то у пракси примењује, брише се део који се односи на овлашћење за издавање сертификата међународног удружења.

Чланом 16. овог закона прописује се да се у члану 31. Закона брише услов да лице које врши испитивање и утврђивање квалитета репродуктивног материјала има положен стручни испит, а прописује се да је за обављање послова испитивања и утврђивања квалитета репродуктивног материјала потребно да правно лице има запослено лице које је дипломирани инжењер шумарства, осим одсека прераде дрвета, или дипломирани инжењер пејзажне архитектуре, са најмање две године радног искуства у струци.

Чланом 17. овог закона допуњује се члан 34. став 2. Закона којим је прописан промет репродуктивног материјала на тај начин што се додатно прописује да се у промет може ставити, поред селекционисаног, квалификованог или тестираног репродуктивног материјала хибрида и репродуктивни материјал врста из члана 3. закона који се вегетативно размножава.

Чланом 18. овог закона у члану 37а мења се став 5. Закона и усаглашава са Директивом на начин да се прописује да мале количине семена у промету прати декларација о квалитету која не мора да садржи податке о проценту клијавости чистог семена и броју клијавих или употребљивих семенки по килограму.

Чланом 19. овог закона врши се допуна члана 38. Закона тако да поред већ прописаних података које мора да садржи етикета на амбалажи пошиљке репродуктивног материјала, додају се и подаци о намени, врсти полазног материјала, идентификационом броју и називу региона провенијенције, као и о пореклу репродуктивног материјала.

Чланом 20. овог закона прописују се да се у члану 43. Закона додаје нова тачка 10) и прописују додатна овлашћења и дужности инспектора у вршењу послова надзора да врши редовну контролу добављача репродуктивног материјала.

Чланом 21. овог закона врши се усклађивање члана 48. став 1. тачка 5а) Закона, која се односи на казнене одредбе у случају стављања у промет репродуктивног материјала без прибављања уверења о пореклу, у складу са чланом 22. став 4, као и тачки 5б) за случај неподношења захтева за издавање уверења о пореклу семена и делова биљака најкасније у року од 30 дана од дана производње, односно дораде репродуктивног материјала.

Чланом 22. овог закона врши се усклађивање члана 49. у тачки 6а) Закона, која се односи на казнене одредбе у случају стављања у промет репродуктивног материјала без прибављања уверења о пореклу, у складу са чланом 22. став 4. као и тачки 6б) за случај неподношења захтева за издавање уверења о пореклу семена и делова биљака најкасније у року од 30 дана од дана производње, односно дораде репродуктивног материјала.

Члан 23. овог закона прописује се ступање на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” .

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

V. СТУПАЊЕ НА СНАГУ

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

VI. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА
О РЕПРОДУКТИВНОМ МАТЕРИЈАЛУ ШУМСКОГ ДРВЕЋА
КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 2.

Репродуктивни материјал шумског дрвећа (у даљем тексту: репродуктивни материјал), у смислу овог закона, је семе (шишарка, плод, СКУПНИ ПЛОД и семе намењено за производњу садног материјала), део биљке (резница, коренова резница, лисна резница, пупољак, избојак, положеница, корен, ткиво за микроразмножавање и било који део биљке намењен за производњу садница) и садница (биљка произведена из семена, дела биљке или природни подмладак из семенских састојина).

Члан 3.

Одредбе овог закона односе се на репродуктивни материјал следећих врста шумског дрвећа:

<i>Abies alba</i> Mill. – јела	~~<i>Picea sitchensis</i> (Bong.) Carr – ситканска смрча~~
<i>Abies cephalonica</i> Loud. – грчка јела	<i>Pinus brutia</i> Ten. – бруцијски бор
~~<i>Abies grandis</i> Lindl. – калифорнијска јела~~	<i>Pinus canariensis</i> C. Smith – канарски бор
<i>Abies pinsapo</i> Boiss. – шпанска јела	<i>Pinus cembra</i> L. – лимба
<i>Acer platanoides</i> L. – млеч	<i>Pinus contorta</i> Loud. – усукани бор
<i>Acer pseudoplatanus</i> L. – горски јавор	<i>Pinus halepensis</i> Mill. – алепски бор
<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn. – црна јова	<i>Pinus heldreichii</i> Christ. – муника
<i>Alnus incana</i> (L.) Moench. – бела јова	<i>Pinus nigra</i> Arnold – црни бор
<i>Betula pendula</i> Roth. – бреза	<i>Pinus pinaster</i> Ait. – приморски бор
<i>Betula pubescens</i> Ehrh. – маљава бреза	<i>Pinus pinea</i> L. – пињол
<i>Carpinus betulus</i> L. – граб	<i>Pinus radiata</i> D. Don – монтерејски бор
<i>Castanea sativa</i> Mill. – питоми кестен	<i>Pinus silvestris</i> L. – бели бор
<i>Cedrus atlantica</i> Carr. – атласки кедар	<i>Populus</i> sp. i hybridi – тополе
<i>Cedrus libani</i> A. Richard – либански кедар	<i>Prunus avium</i> L. – дивља трешња
<i>Fagus sylvatica</i> L. – буква	<i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirbel) Franco – дуглазија
<i>Fagus moesiaca</i> (Domin, Maly) Czeaczott. – мезијска буква	<i>Quercus cerris</i> Ten – цер
~~<i>Fraxinus angustifolia</i> Vahl. – пољски јасен~~	<i>Quercus frainetto</i> Ten – сладун
<i>Fraxinus excelsior</i> L. – бели јасен	<i>Quercus ilex</i> L. – чесмина
<i>Juglans nigra</i> L. – црни орах	<i>Quercus petraea</i> Liebl. – китњак
<i>Juglans regia</i> L. – орах	<i>Quercus pubescens</i> Willd. – медунац
<i>Larix decidua</i> Mill. – европски ариш	<i>Quercus robur</i> L. – лужњак
<i>Larix x europaeis</i> Henry	<i>Quercus rubra</i> L. – црвени храст
~~<i>Larix kaempferi</i> (Lambert) Carr. – јапански ариш~~	<i>Quercus suber</i> L. – плутњак
<i>Larix sibirica</i> Ledeb. – сибирски ариш	<i>Robinia pseudoacacia</i> L. – багрем
<i>Picea abies</i> (L.) Karst. – смрча	<i>Tilia cordata</i> Mill. – ситнолисна липа
~~<i>Picea omorika</i> (Pančić) Pyrkine~~	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop. – крупнолисна

америка	липа.
---------	-------

~~Одредбе овог закона односе се и на репродуктивни материјал других врста шумског дрвећа када се исти производи за потребе подизања и вештачког обнављања шума.~~

ОДРЕДБЕ ОВОГ ЗАКОНА ОДНОСЕ СЕ НА РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ КОЈИ СЕ ПРОИЗВОДИ И КОРИСТИ ЗА ПОТРЕБЕ ПОДИЗАЊА И ВЕШТАЧКОГ ОБНАВЉАЊА ШУМА.

МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПОСЛОВЕ ШУМАРСТВА УТВРЂУЈЕ СПИСАК ВРСТА ШУМСКОГ ДРВЕЋА ЧИЈИ СЕ РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ ПРОИЗВОДИ И КОРИСТИ ЗА ПОТРЕБЕ ПОДИЗАЊА И ВЕШТАЧКОГ ОБНАВЉАЊА ШУМА.

Члан 4.

Одредбе овог закона не односе се на узорке репродуктивног материјала које предузеће или друго правно лице које се бави пословима оплемењивања биља у области шумарства користи за реализацију програма научних истраживања и извођења експеримената, у количини утврђеној тим програмом.

~~Одредбе овог закона не односе се на репродуктивни материјал врста шумског дрвећа из члана 3. овог закона који није намењен потребама подизања и обнављања шума.~~

ОДРЕДБЕ ОВОГ ЗАКОНА НЕ ОДНОСЕ СЕ НА ДЕО БИЉКЕ И САДНИЦУ ВРСТА ШУМСКОГ ДРВЕЋА КОЈЕ НИСУ НАМЕЊЕНЕ ПОТРЕБАМА ПОДИЗАЊА И ВЕШТАЧКОГ ОБНАВЉАЊА ШУМА.

Репродуктивни материјал из става 2. овог члана у промету прати документ произвођача ДОБАВЉАЧА са знаком: „Није за употребу у шумарству” .

ОДРЕДБЕ ОВОГ ЗАКОНА НЕ ОДНОСЕ СЕ НА РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ КОЈИ ЈЕ НАМЕЊЕН ИЗВОЗУ ИЛИ ПОНОВОМ ИЗВОЗУ У ДРУГЕ ЗЕМЉЕ.

Одредбе овог закона, осим одредаба чл. 16, 34а и 36. не односе се на репродуктивни материјал украсног дрвећа и жбуња.

Члан 5.

Поједини изрази, употребљени у овом закону, имају следеће значење:

1) полазни материјал за производњу репродуктивног материјала (у даљем тексту: полазни материјал) је извор семена, семенска састојина, семенска плантажа, родитељска стабла, клон и клонска смеша;

2) извор семена је стабло или састојина унутар региона провенијенције који је признат као полазни материјал;

3) семенска састојина је део шумског комплекса издвојен на основу фенотипских карактеристика стабала у коме су спроведене мере неге, а чија је основна намена производња репродуктивног материјала;

~~4) семенска плантажа је изоловани засад одабраних клонова или потомства пуних средника или полусродника намењен за производњу плода и семена, који често и обилно плодноноси, а семе се лако сакупља;~~

4) СЕМЕНСКА ПЛАНТАЖА ЈЕ ЗАСАД ОДАБРАНИХ КЛОНОВА ИЛИ ПОТОМСТВА ПУНИХ СРОДНИКА ИЛИ ПОЛУСРОДНИКА НАМЕЊЕН ЗА ПРОИЗВОДЊУ ПЛОДА И СЕМЕНА, КОЈИ ЧЕСТО И ОБИЛНО ПЛОДНОНОСИ, А СЕМЕ СЕ ЛАКО САКУПЉА, КОЈИ ЈЕ ИЗОЛОВАН ИЛИ КОЈИМ СЕ ГАЗДУЈЕ ТАКО ДА СЕ ИЗБЕГНЕ ИЛИ РЕДУКУЈЕ ОПРАШИВАЊЕ ИЗ СПОЉАШЊИХ ИЗВОРА;

5) родитељска стабла су стабла од којих је произведено потомство контролисаним или слободним опрашивањем;

6) клон је група индивидуа (рамета) произведених вегетативно од једне матичне биљке (ортете);

7) клонска смеша је смеша идентификованих клонова у утврђеном односу;

8) потомство пуних сродника (full sib) је потомство познатих родитељских стабала, а потомство полусродника (half sib) је потомство познатог материнског стабла добијено из слободног опрашивања;

9) хибриди су потомство пуних сродника или полусродника;

10) клонски архив је дугогодишњи засад и матичњак клонова намењен очувању генетског фонда и варијабилности врста и хибрида;

11) матичњак је засад основан у сврху производње вегетативног репродуктивног материјала;

12) централни матичњак је засад репродуктивног материјала првог нивоа размножавања у циљу производње репродуктивног материјала другог нивоа размножавања;

13) комерцијални матичњак је засад репродуктивног материјала другог нивоа размножавања од кога се производи репродуктивни материјал за подизање и обнову шума;

14) ниво размножавања је степен повезаности репродуктивног материјала са полазним материјалом;

15) регион провенијенције је једно или више подручја сличних еколошких карактеристика у коме састојине одређених врста, подврста или варијетета показују сличне фенотипске или генетске карактеристике, УЗИМАЈУЋИ У ОБЗИР ВИСИНСКЕ ГРАНИЦЕ, КАДА СУ ОД ЗНАЧАЈА;

15А) АУТОХТОНА САСТОЈИНА ИЛИ ИЗВОР СЕМЕНА ЈЕСТЕ ОНА САСТОЈИНА ИЛИ ИЗВОР СЕМЕНА КОЈИ СЕ ОБНАВЉА ПРИРОДНИМ ПУТЕМ, А МОЖЕ СЕ ОБНАВЉАТИ И ВЕШТАЧКИМ ПУТЕМ ОД РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА САКУПЉЕНОГ У ИСТОЈ САСТОЈИНИ ИЛИ ИЗВОРУ СЕМЕНА ИЛИ У АУТОХТОНОЈ САСТОЈИНИ ИЛИ ИЗВОРУ СЕМЕНА У НЕПОСРЕДНОЈ БЛИЗИНИ;

15Б) ДОМАЋА САСТОЈИНА ИЛИ ИЗВОР СЕМЕНА ЈЕСТЕ АУТОХТОНА САСТОЈИНА ИЛИ ИЗВОР СЕМЕНА, КАО И САСТОЈИНА ИЛИ ИЗВОР СЕМЕНА КОЈИ СУ ВЕШТАЧКИ ПОДИГНУТИ ИЗ СЕМЕНА КОЈЕ ПОТИЧЕ ИЗ ИСТОГ РЕГИОНА ПРОВЕНИЈЕНЦИЈЕ;

15В) ПОРЕКЛО АУТОХТОНЕ САСТОЈИНЕ ИЛИ ИЗВОРА СЕМЕНА ЈЕСТЕ МЕСТО НА КОМЕ ШУМСКО ДРВЕЋЕ РАСТЕ, А ПОРЕКЛО НЕАУТОХТОНЕ САСТОЈИНЕ ИЛИ ИЗВОРА СЕМЕНА ЈЕ МЕСТО ОДАКЛЕ ПОТИЧЕ СЕМЕ ИЛИ САДНИЦА. ПОРЕКЛО САСТОЈИНЕ ИЛИ ИЗВОРА СЕМЕНА МОЖЕ БИТИ НЕПОЗНАТО;

15Г) ПРОВЕНИЈЕНЦИЈА ЈЕ ПРОСТОР НА КОМЕ СЕ НАЛАЗЕ САСТОЈИНЕ;

16) шумски расадник је посебно уређена површина земљишта на којој се кроз систем технолошко - техничких поступака производи репродуктивни материјал;

16А) ПРОИЗВОДЊА ОБУХВАТА СВЕ ФАЗЕ ДОБИЈАЊА СЕМЕНА, ДОРАДУ СЕМЕНА И УЗГОЈ САДНОГ МАТЕРИЈАЛА ИЗ СЕМЕНА ИЛИ ДЕЛОВА БИЉАКА;

17) промет репродуктивног материјала је куповина, продаја, увоз, услужно посредовање, давање без накнаде (поклон, уступање и сл.) и размена репродуктивног материјала;

17) ПРОМЕТ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА ЈЕ ИЗЛАГАЊЕ РАДИ ПРОДАЈЕ, НУЂЕЊЕ НА ПРОДАЈУ, ПРОДАЈА, ИСПОРУКА, УВОЗ,

УСЛУЖНО ПОСРЕДОВАЊЕ, ДАВАЊЕ БЕЗ НАКНАДЕ (ПОКЛОН, УСТУПАЊЕ И СЛ) И РАЗМЕНА РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА;

18) партија семена је семе исте врсте дрвећа које потиче од истог признатог полазног материјала и које је на исти начин и исте сезоне сакупљано, дорађено и ускладиштено;

19) добављач репродуктивног материјала је правно лице или предузетник који је регистрован за промет репродуктивног материјала.;

20) НАДЛЕЖНИ ОРГАН ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА ЈЕ МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА ПОСЛОВЕ ШУМАРСТВА (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: МИНИСТАРСТВО).

Члан 6.

Категорије репродуктивног материјала, у смислу овог закона, су:

- 1) репродуктивни материјал познатог порекла;
- 2) селекционисан репродуктивни материјал;
- 3) квалификован репродуктивни материјал;
- 4) тестиран (сортни) репродуктивни материјал.

Репродуктивни материјал познатог порекла је репродуктивни материјал који потиче од стабла или из састојине, чија су надморска висина и регион провенијенције познати.

Селекционисан репродуктивни материјал је репродуктивни материјал који је произведен у семенској састојини, КОЈА ЈЕ ФЕНОТИПСКИ ОДАБРАНА НА НИВОУ ПОПУЛАЦИЈЕ.

Квалификован репродуктивни материјал је репродуктивни материјал који је произведен од родитељских стабала, клонова, клонских смеша или у семенским плантажама, фенотипски одабраних на нивоу индивидуе.

Тестиран (сортни) репродуктивни материјал је репродуктивни материјал који је произведен у семенским састојинама, семенским плантажама, од родитељских стабала, клонова или клонских смеша, чија супериорност мора бити доказана у упоредним тестовима у складу са прописима из области признавања сорти шумског биља или је процењена на основу генетске оцене делова полазног материјала.

Члан 7.

За подизање и обнављање шума може да се користи селекционисан, квалификован или тестиран репродуктивни материјал који је произведен у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу овог закона.

Репродуктивни материјал познатог порекла може да се користи за подизање и обнављање шума само унутар истог региона провенијенције, ако:

- 1) на залихама нема довољно селекционисаног, квалификованог или тестираног семена за потребе подизања и обнављања шума у тој години;
- 2) се због више силе (шумски пожар, елементарне непогоде и сл) мора непланирано повећати обим пошумљавања.

Репродуктивни материјал познатог порекла може да се користи за подизање и обнављање шума само на основу одобрења министарства надлежног за послове шумарства (у даљем тексту: министарство).

Члан 8.

Репродуктивни материјал шумског дрвећа из члана 3. овог закона КОЈИ ПОТИЧЕ из увоза може да се користи за подизање и обнављање шума ако:

- 1) је квалификован или тестиран;

~~2) нема урода семена или урод семена није довољан или ако на залихама не постоје довољне количине репродуктивног материјала за потребе подизања и обнављања шума у тој години.~~

РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ ШУМСКОГ ДРВЕЋА ИЗ ЧЛАНА 3. ОВОГ ЗАКОНА КОЈИ СЕ УВОЗИ, У СКЛАДУ СА ЦАРИНСКИМ ПРОПИСИМА МОЖЕ ДА СЕ КОРИСТИ ЗА ПОДИЗАЊЕ И ОБНАВЉАЊЕ ШУМА АКО:

1) ЈЕ СЕЛЕКЦИОНИСАН И ПОТИЧЕ ИЗ РЕГИОНА СЛИЧНИХ ЕКОЛОШКИХ УСЛОВА КОЈЕ ИМА РЕГИОН У КОМЕ ЋЕ СЕ СЕЈАТИ ИЛИ САДИТИ, ОДНОСНО КВАЛИФИКОВАН ИЛИ ТЕСТИРАН;

2) НЕМА УРОДА СЕМЕНА ИЛИ УРОД СЕМЕНА НИЈЕ ДОВОЉАН ИЛИ АКО НА ЗАЛИХАМА НЕ ПОСТОЈЕ ДОВОЉНЕ КОЛИЧИНЕ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА ЗА ПОТРЕБЕ ПОДИЗАЊА И ОБНАВЉАЊА ШУМА У ТОЈ ГОДИНИ.

Одобрење за увоз семена из става 1. овог члана издаје министарство, У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНОГ ЗАХТЕВА.

II. ПРИЗНАВАЊЕ ПОЛАЗНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 10.

РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ НАМЕЊЕН ПОДИЗАЊУ И ОБНАВЉАЊУ ШУМА МОЖЕ ДА СЕ СТАВИ У ПРОМЕТ САМО АКО ЈЕ ПРОИЗВЕДЕН ОД ПРИЗНАТОГ ПОЛАЗНОГ МАТЕРИЈАЛА.

Признавање полазног материјала за производњу репродуктивног материјала врши министарство на основу пријаве предузећа или другог правног лица које је власник, односно корисник полазног материјала.

Стручне послове признавања полазног материјала за производњу репродуктивног материјала познатог порекла и селекционисаног репродуктивног материјала министарство може да повери предузећу или другом правном лицу које има у радном односу најмање једног дипломираног инжењера шумарства - одсек за шумарство, са најмање три године радног искуства на пословима признавања полазног материјала или контроле производње репродуктивног материјала, и положен стручни испит.

Стручне послове признавања полазног материјала за производњу квалификованог и тестираног репродуктивног материјала врши комисија коју решењем образује министар.

III. ПРОИЗВОДЊА РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 15.

Производњом репродуктивног материјала може да се бави предузеће, друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: произвођач репродуктивног материјала) које испуњава следеће услове:

1) да је власник, односно корисник признатог полазног материјала, матичњака или шумског расадника;

2) да располаже одговарајућом опремом за производњу репродуктивног материјала;

3) да располаже складишним простором за одвојен смештај, чување и паковање недорађеног и дорађеног репродуктивног материјала, а семена по партијама, који обезбеђује очување његовог квалитета и здравственог стања;

4) да има обезбеђено стручно руковођење пословима производње репродуктивног материјала (пријављивање производње, обезбеђивање и

чување прописане документације, смештај и чување репродуктивног материјала и сл).

~~Стручно руковођење пословима производње репродуктивног материјала може да врши дипломирани инжењер шумарства — одсек шумарство, са положеним стручним испитом, који је засновао радни однос код произвођача репродуктивног материјала.~~

СТРУЧНО РУКОВОЂЕЊЕ ПОСЛОВИМА ПРОИЗВОДЊЕ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА МОЖЕ ДА ВРШИ ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ДИПЛОМИРАНИ ИНЖЕЊЕР ШУМАРСТВА, ОСИМ ОДСЕКА ПРЕРАДЕ ДРВЕТА, ИЛИ ДИПЛОМИРАНИ ИНЖЕЊЕР ПЕЈЗАЖНЕ АРХИТЕКТУРЕ, КОЈИ ЈЕ У РАДНОМ ОДНОСУ ИЛИ ЈЕ АНГАЖОВАН ПО ОСНОВУ УГОВОРА ЗА РАД ВАН РАДНОГ ОДНОСА КОД ПРОИЗВОЂАЧА РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА.

Испуњеност услова из става 1. овог члана утврђује министар.

Члан 16.

Министарство установљава и води регистар матичњака, шумских расадника и расадника украсног дрвећа и жбуња.

Министарство врши упис матичњака, шумских расадника и расадника украсног дрвећа и жбуња у регистар из става 1. овог члана на основу пријаве произвођача.

Регистар из става 1. овог члана садржи податке о: датуму уписа у регистар, регистарском броју, називу власника, односно корисника, локацији и површини матичњака, шумског расадника, односно расадника украсног дрвећа и жбуња.

БРИСАЋЕ СЕ ИЗ РЕГИСТРА ПРОИЗВОЂАЧ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА, КОЈИ :

- 1) НЕ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ ИЗ ЧЛАНА 15. ОВОГ ЗАКОНА, ИЛИ
- 2) НИЈЕ ПОДНЕО ПРИЈАВУ ЗА КОНТРОЛУ ПРОИЗВОДЊЕ У ПЕРИОДУ ОД НАЈМАЊЕ ДВЕ ГОДИНЕ.

IV. КОНТРОЛА ПРОИЗВОДЊЕ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 20.

Производња репродуктивног материјала подлеже обавезној контроли једном у току вегетације.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана контрола производње репродуктивног материјала топола и врба врши се два пута у току вегетације.

Контролу производње репродуктивног материјала (у даљем тексту: контрола производње) врши министарство.

Стручне послове контроле производње министарство може да повери предузећу или другом правном лицу из члана 10. став 2. 3. овог закона.

Члан 22.

Министарство издаје уверење о пореклу репродуктивног материјала за партију семена, односно пошиљку делова биљака или садног материјала произведеног у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу њега.

~~Изузетно од одредбе става 1. овог члана министарство издаје уверење о пореклу за пошиљку семена насталу мешањем селекционисаног или семена познатог порекла које потиче од два или више семенских објеката унутар исте категорије и истог региона провенијенције или из истог семенског објекта за семе сакупљено у различитим годинама.~~

ИЗУЗЕТНО ОД ОДРЕДБЕ СТАВА 1. МИНИСТАРСТВО ИЗДАЈЕ УВЕРЕЊЕ О ПОРЕКЛУ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА ЗА ПОШИЉКУ СЕМЕНА НАСТАЛУ МЕШАЊЕМ СЕЛЕКЦИОНИСАНОГ ИЛИ СЕМЕНА ПОЗНАТОГ ПОРЕКЛА КОЈЕ ПОТИЧЕ ОД ДВА ИЛИ ВИШЕ СЕМЕНСКИХ ОБЈЕКТА УНУТАР ИСТЕ КАТЕГОРИЈЕ И ИСТОГ РЕГИОНА ПРОВЕНИЈЕНЦИЈЕ ИЛИ ИЗ ИСТОГ СЕМЕНСКОГ ОБЈЕКТА ЗА СЕМЕ САКУПЉЕНО У РАЗЛИЧИТИМ ГОДИНАМА, КОЈЕ МОРА ДА САДРЖИ ПОДАТКЕ О РЕГИСТАРСКИМ БРОЈЕВИМА САСТАВНИХ ДЕЛОВА СМЕШЕ.

АКО ЈЕ ПРЕДВИЂЕНО НАКНАДНО ВЕГЕТАТИВНО РАЗМНОЖАВАЊЕ СЕЛЕКЦИОНИСАНОГ, КВАЛИФИКОВАНОГ ИЛИ ТЕСТИРАНОГ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА, ИЗДАЈЕ СЕ НОВО УВЕРЕЊЕ О ПОРЕКЛУ, А МАТЕРИЈАЛ СЕ ОДВОЈЕНО ЧУВА РАДИ ЊЕГОВЕ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ.

Произвођач, односно добављач репродуктивног материјала дужан је да пре стављања репродуктивног материјала у промет прибави уверење о пореклу.

ПРОИЗВОЂАЧ, ОДНОСНО ДОБАВЉАЧ ПОДНОСИ МИНИСТАРСТВУ ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ УВЕРЕЊА О ПОРЕКЛУ СЕМЕНА И ДЕЛОВА БИЉАКА НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ПРОИЗВОДЊЕ, ОДНОСНО ДОРАДЕ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА.

МИНИСТАРСТВО ИЗДАЈЕ УВЕРЕЊЕ О ПОРЕКЛУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНОГ ЗАХТЕВА.

V. ДОРАДА РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 26.

Дорадом репродуктивног материјала може да се бави предузеће, друго правно лице или предузетник (у даљем тексту: дорађивач) који испуњава следеће услове:

1) да има обезбеђен радни простор и опрему за дораду и чување репродуктивног материјала, одвојено по партијама;

~~2) да стручно руковођење пословима дораде репродуктивног материјала врши лице које је дипломирани инжењер шумарства — одсек за шумарство са најмање две године радног искуства и положеним стручним испитом.~~

2) ДА СТРУЧНО РУКОВОЂЕЊЕ ПОСЛОВИМА ДОРАДЕ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА ВРШИ ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ДИПЛОМИРАНИ ИНЖЕЊЕР ШУМАРСТВА, ОСИМ ОДСЕКА ПРЕРАДЕ ДРВЕТА, ИЛИ ДИПЛОМИРАНИ ИНЖЕЊЕР ПЕЈЗАЖНЕ АРХИТЕКТУРЕ, СА НАЈМАЊЕ ДВЕ ГОДИНЕ РАДНОГ ИСКУСТВА У СТРУЦИ.

VI. КВАЛИТЕТ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 29.

Репродуктивни материјал мора да испуњава норме квалитета прописане ~~JUS-ом и ISTA~~ НАЦИОНАЛНИМ СТАНДАРДИМА КВАЛИТЕТА, а репродуктивни материјал, топола (*Populus sp.*) и врба (*Salix sp.*) норме квалитета утврђене прописом који доноси министар.

Пропис из става 1. овог члана садржи податке о димензијама, квалитету и класама репродуктивног материјала топола и врба.

САДНИ МАТЕРИЈАЛ ВЕШТАЧКИХ ХИБРИДА МОРА БИТИ ТАКВИХ ОПШТИХ КАРАКТЕРИСТИКА У ПОГЛЕДУ ЗДРАВЉА, ВИТАЛНОСТИ И ФИЗИОЛОШКОГ КВАЛИТЕТА ДА МОЖЕ ДА СЕ СТАВИ У ПРОМЕТ.

Члан 30.

Испитивање и утврђивање квалитета репродуктивног материјала врши се пре стављања у промет и коришћења ~~по међународно признатом методу.~~

Испитивање и утврђивање квалитета репродуктивног материјала врши предузеће, односно друго правно лице које испуњава услове утврђене овим законом.

~~Испитивање и утврђивање квалитета резница и садница врши овлашћено лице од стране Министарства.~~

УТВРЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА И КЛАСИРАЊЕ РЕЗНИЦА И САДНИЦА ВРШИ ПРОИЗВОЂАЧ.

Испитивање и утврђивање квалитета репродуктивног материјала из увоза врши предузеће односно друго правно лице које је овлашћено да издаје ~~сертификате међународног удружења~~ за испитивање квалитета репродуктивног материјала.

Члан 31.

Испитивањем и утврђивањем квалитета репродуктивног материјала може да се бави предузеће, односно друго правно лице које испуњава следеће услове:

1) да има обезбеђен радни простор за испитивање квалитета репродуктивног материјала;

2) да има обезбеђен простор за чување узорака семена;

3) да располаже одговарајућим уређајима, апаратима и прибором за испитивање квалитета репродуктивног материјала, према врсти репродуктивног материјала који се испитује;

~~4) да за обављање послова испитивања и утврђивања квалитета репродуктивног материјала има запослено лице које је дипломирани инжењер шумарства одсек за шумарство, са најмање две године радног искуства и положеним стручним испитом.~~

4) ДА ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА ИСПИТИВАЊА И УТВРЂИВАЊА КВАЛИТЕТА РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА ИМА ЗАПОСЛЕНО ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ДИПЛОМИРАНИ ИНЖЕЊЕР ШУМАРСТВА, ОСИМ ОДСЕКА ПРАРАДЕ ДРВЕТА, ИЛИ ДИПЛОМИРАНИ ИНЖЕЊЕР ПЕЈЗАЖНЕ АРХИТЕКТУРЕ, СА НАЈМАЊЕ ДВЕ ГОДИНЕ РАДНОГ ИСКУСТВА У СТРУЦИ.

Министар решењем овлашћује предузеће, односно друго правно лице из става 1. овог члана за вршење послова испитивања и утврђивања квалитета семена.

Министар ближе прописује услове које треба да испуни предузеће, односно друго правно лице из става 1. овог члана.

VII. ПРОМЕТ И УПОТРЕБА РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 34.

У промет може да се стави репродуктивни материјал шумског дрвећа познатог порекла, селекционисан, квалификован или тестиран.

У промет може да се стави селекционисан, квалификован или тестиран репродуктивни материјал хибрида, КАО И ВРСТА ШУМСКОГ ДРВЕЋА ИЗ ЧЛАНА 3. ОВОГ ЗАКОНА КОЈИ СЕ ВЕГЕТАТИВНО РАЗМНОЖАВА.

У промет може да се стави репродуктивни материјал који потиче од генетски модификованих организама само ако је тестиран.

Члан 37а

Пошиљку дорађеног семена у промету прати декларација о квалитету. Дорађено семе у промету мора да одговара квалитету означеном у декларацији о квалитету, а делови биљака и саднице квалитету наведеном на етикети из члана 38. овог закона.

За пошиљку семена из члана 22. став 2. овог закона добављач је дужан да прибави нову декларацију о квалитету.

Ради сетве семена сакупљеног у текућој години, дозвољава се испорука семена до првог купца без података о проценту клијавости чистог семена и броју клијавих или виталних семенки по килограму.

Податке из става 3. овог члана добављач је дужан да достави купцу одмах по завршеном испитивању узорка семена.

~~Мале количине семена у промету не мора да прати декларација о квалитету.~~

МАЛЕ КОЛИЧИНЕ СЕМЕНА У ПРОМЕТУ ПРАТИ ДЕКЛАРАЦИЈА О КВАЛИТЕТУ КОЈА НЕ МОРА ДА САДРЖИ ПОДАТКЕ О ПРОЦЕНТУ КЛИЈАВОСТИ ЧИСТОГ СЕМЕНА И БРОЈУ КЛИЈАВИХ ИЛИ УПОТРЕБЉИВИХ СЕМЕНКИ ПО КИЛОГРАМУ.

Министар ближе одређује количине семена које се за поједине врсте шумског дрвећа сматрају малим.

Члан 38.

На амбалажу пошиљке репродуктивног материјала произвођач, односно дорађивач репродуктивног материјала ставља етикету која садржи податке о:

- 1) називу произвођача, односно дорађивача репродуктивног материјала;
- 2) броју уверења о пореклу репродуктивног материјала;
- 3) броју декларације о квалитету семена, са роком важења;
- 4) врсти дрвета (народни и научни назив);
- 5) категорији репродуктивног материјала;
- 5А) НАМЕНИ;
- 5Б) ВРСТИ ПОЛАЗНОГ МАТЕРИЈАЛА;
- 5В) ИДЕНТИФИКАЦИОНОМ БРОЈУ И НАЗИВУ РЕГИОНА ПРОВЕНИЈЕНЦИЈЕ;
- 5Г) ПОРЕКЛУ;
- 6) датуму сакупљања, односно израде репродуктивног материјала;
- 7) старости садница;
- 8) класи резница или садница;
- 9) количини репродуктивног материјала у пошиљци.

Етикета на амбалажи пошиљке семена, поред података из става 1. овог члана, садржи и податке о:

- 1) чистоти - процентуално учешће чистог семена по тежини;
- 2) проценту клијавости чистог семена;
- 3) тежини 1000 чистих семенки;
- 4) броју клијавих или виталних семенки по килограму. У случају виталних семенки, наводи се и метод по коме је утврђена виталност.

Ако се издаје на обојеном папиру етикета се разликује по боји за поједине категорије репродуктивног материјала, и то:

- 1) жута за репродуктивни материјал познатог порекла;
- 2) зелена за селекционисан репродуктивни материјал;
- 3) ружичаста за квалификован репродуктивни материјал;
- 4) плава за тестиран репродуктивни материјал.

Ако је етикета на пошиљци репродуктивног материјала намењеној извозу беле боје, назив боје за поједине категорије репродуктивног материјала мора бити одштампан у горњем десном углу на енглеском језику.

У СЛУЧАЈУ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА КАТЕГОРИЈЕ „ТЕСТИРАНО”, ЧИЈИ ЈЕ ПОЛАЗНИ МАТЕРИЈАЛ ПРИЗНАТ УСЛОВНО У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА ДОНЕТИМ НА ОСНОВУ ОВОГ ЗАКОНА, НА ЕТИКЕТИ МОРА БИТИ НАЗНАЧЕНО „УСЛОВНО ПРИЗНАТО” .

VIII. НАДЗОР

Члан 43.

У вршењу послова инспекцијског надзора инспектор је овлашћен и дужан да:

- 1) врши контролу и утврђивање услова за производњу, дораду и за испитивање и утврђивање квалитета репродуктивног материјала;
- 2) врши контролу процеса производње, поступака дораде и поступака испитивања и утврђивања квалитета репродуктивног материјала;
- 3) врши обавезне прегледе у поступку одабирања и признавања матичњака и установљавања регистра матичњака и шумских расадника;
- 4) врши обавезне прегледе у поступку контроле производње репродуктивног материјала и издавања прописаних уверења;
- 5) врши контролу да ли се поверени послови врше у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу истог;
- 6) врши контролу промета, употребе и квалитета репродуктивног материјала;
- 7) врши контролу сакупљања и убирања репродуктивног материјала са семенских стабала, састојина и плантажа;
- 8) узима узорке репродуктивног материјала без накнаде ради испитивања и утврђивања квалитета;
- 9) захтева помоћ органа надлежних за унутрашње послове ако оцени да без њихове помоћи не може да изврши надзор-;
- 10) ВРШИ КОНТРОЛУ ДОБАВЉАЧА РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА.

Члан 48.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице, ако:

- 1) поступи супротно одредби члана 4. став 3. овог закона;
- 2) не води књигу евиденције репродуктивног материјала, односно ако књига евиденције не садржи прописане податке (члан 17);
- 3) поступи супротно одредби члана 18. овог закона;
- 4) не обавести министарство о врсти и количини произведеног, односно увеженог репродуктивног материјала (члан 19);
- 5) не поднесе министарству пријаву за контролу производње, односно ако је не поднесе у прописаном року (члан 21);
- 5а) не прибави уверење о пореклу пре стављања репродуктивног материјала у промет (члан 22. став 3 4);
- 5б) НЕ ПОДНЕСЕ ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ УВЕРЕЊА О ПОРЕКЛУ СЕМЕНА И ДЕЛОВА БИЉАКА НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ПРОИЗВОДЊЕ, ОДНОСНО ДОРАДЕ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА;
- 6) поступи супротно одредби члана 27. ст. 1. и 3. овог закона;
- 7) не води књигу евиденције о доради репродуктивног материјала, односно ако књига евиденције не садржи прописане податке (члан 28);
- 8) не чува документацију о испитивању и утврђивању квалитета репродуктивног материјала до прописаног рока (члан 33);

8а) стави у промет репродуктивни материјал украсног дрвећа и жбуња супротно одредбама члана 34а овог закона;

9) стави репродуктивни материјал у промет супротно одредби члана 36. овог закона;

9а) пошилјку дорађеног семена у промету не прати декларација о квалитету, односно ако дорађено семе у промету не одговара квалитету означеном у декларацији, а делови биљака и саднице квалитету наведеном на етикети из члана 38. (члан 37а став 1);

9б) за пошилјку семена из члана 22. став 2. овог закона не прибави нову декларацију о квалитету (члан 37а став 2);

9в) не достави купцу податке из члана 37а став 3. овог закона одмах по завршеном испитивању узорка семена (члан 37а став 4);

10) поступи супротно одредбама члана 38. овог закона;

11) не води и не чува евиденцију о издатим етикетама из члана 38. овог закона најмање пет година (члан 38а).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.

Члан 49.

Новчаном казном од 5.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник, ако:

1) поступи супротно одредби члана 4. став 3. овог закона;

1а) не сакупи семе одређене врсте шумског дрвећа на основу налога министарства (члан 8а);

2) се бави производњом репродуктивног материјала или дорадом семена, а не испуњава прописане услове или настави да се бави овим делатностима и после решења инспектора о забрани вршења ових делатности (члан 15. став 1, члан 26. и члан 44. став 1);

3) не води књигу евиденције репродуктивног материјала, односно ако књига евиденције не садржи прописане податке (члан 17);

4) ако поступи супротно одредби члана 18. овог закона;

5) не обавести министарство о врсти и количини произведеног, односно увеженог репродуктивног материјала (члан 19);

6) не поднесе министарству пријаву, односно ако је не поднесе у прописаном року (члан 21);

6а) не прибави уверење о пореклу пре стављања репродуктивног материјала у промет члан 22. став 3 4);

6б) НЕ ПОДНЕСЕ ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ УВЕРЕЊА О ПОРЕКЛУ СЕМЕНА И ДЕЛОВА БИЉАКА НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ПРОИЗВОДЊЕ, ОДНОСНО ДОРАДЕ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА;

7) поступи супротно одредби члана 27. ст. 1. и 3. овог закона;

8) не води књигу евиденције о доради репродуктивног материјала, односно ако књига евиденције не садржи прописане податке (члан 28);

9) пре стављања у промет и коришћења не изврши утврђивање квалитета репродуктивног материјала (члан 30);

10) стави у промет репродуктивни материјал супротно одредби члана 34. овог закона;

10а) стави у промет репродуктивни материјал украсног дрвећа и жбуња супротно одредбама члана 34а овог закона;

11) стави репродуктивни материјал у промет супротно одредби члана 36. овог закона;

12) стави пошилјку дорађеног семена, садница и вегетативних делова биљака у промет супротно одредбама члана 37. овог закона;

12а) пошиљку дорађеног семена у промету не прати декларација о квалитету, односно ако дорађено семе у промету не одговара квалитету означеном у декларацији, а делови биљака и саднице квалитету наведеном на етикети из члана 38. овог закона (члан 37а став 1);

12б) за пошиљку семена из члана 22. став 2. овог закона не прибави нову декларацију о квалитету (члан 37а став 2);

12в) не достави купцу податке из члана 37а став 3. овог закона одмах по завршеном испитивању узорка семена (члан 37а став 4);

13) поступи супротно одредби члана 38. овог закона;

13а) не води и не чува евиденцију о издатим етикетама из члана 38. овог закона најмање пет година (члан 38а);

14) поступи супротно одредби члана 40. став 1. овог закона.

ЧЛАН 23.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ” .

VII. АНАЛИЗА ЕФЕКТА

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И ПРАВИЛНО ДЕФИНИСАЊЕ ПРОМЕНЕ КОЈА СЕ ПРЕДЛАЖЕ

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

У области производње шумског репродуктивног материјала прати се количина произведеног репродуктивног материјала шумског дрвећа у Републици Србији, као и обим пошумљавања. Наведени показатељи се прате како би се утврдило у којој мери се реализују планови пошумљавања и с тим у вези повећава проценат шумовитости Републике Србије. Количина произведеног репродуктивног материјала директно утиче на обим пошумљавања. Производња шумског семена на годишњем нивоу веома варира у зависности од уroda најважнијих (истовремено и најзаступљенијих) врста шумског дрвећа у Републици Србији, пре свега букве и храста. Обилан урод букве се јавља у периоду од пет до осам година, а код хрстова у периоду од три до пет година и тада се укупна производња вишеструко увећа на годишњем нивоу. У годинама најобилнијег урода сакупи се и преко 400 тона шумског семена, пре свега жира, док се у годинама слабог урода сакупи свега 10-ак тона.

Минимални број садница који се користи за пошумљавање једног хектара шумског земљишта код највећег броја врста шумског дрвећа у Републици Србији износи између 2000 – 2500 комада, што значи да је само за потребе пошумљавања нових површина, просечно око 1000 хектара годишње, потребно произвести између 2 и 2,5 милиона садница шумског дрвећа. Поред тога, за послове редовног обнављања шума, мелиорације деградираних шума и санације шума оштећених природним непогодама, што је укупно на годишњем нивоу између 5000 и 7000 хектара, потребно је обезбедити између 10 и 14 милиона садница, а да се у производњи налази два до три пута више садница које треба да достигну потребне димензије и квалитет за садњу.

У периоду од 2016 до 2022. године укупно су произведене следеће количине шумског репродуктивног материјала:

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Семе (kg)	23.909	9.117	26.641	10.913	409.939	18.194	10.698	7.907
Саднице (ком)	11.646.492	11.640.448	9.640.746	9.060.867	8.812.168	8.796.247	9.409.272	9.181.193

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС”, број 59/06) у поглављу IV. ЦИЉЕВИ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ШУМАРСТВА прописује Улогу шумарског сектора и шума у очувању и унапређењу животне средине и заштити природе, а у оквиру тога Очување и унапређење биодиверзитета у шумским подручјима – унапређење метода за усмерено коришћење генофонда шумских врста дрвећа кроз *in-situ* и *ex-situ* очување и унапређење производње квалитетног шумског семена и садног

материјала контролисаног порекла, као и активно учешће у европском програму за заштиту шумског генетског диверзитета (EUFORGEN). Република Србија има регистроване *in-situ* семенске објекте за производњу селекционисаног репродуктивног материјала на укупно 2.041,57 хектара (редуковано 1.166,21 хектар) и 24.576,91 хектара објеката за производњу репродуктивног материјала познатог порекла, што представља велику површину и значајан капацитет, међутим искоришћеност ових капацитета је недовољна и семе се сакупља само на делу ових површина.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

- Закон о шумама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18-др. закон), који уређује газдовање семенским објектима и вођење биланса шумског репродуктивног материјала;
- Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС”, број 59/06), која дефинише очување и унапређење биодиверзитета и посебно шумског генетског диверзитета.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Проблеми постоје у смислу пада обима производње шумског репродуктивног материјала, а с тим у вези и пада обима пошумљавања у Републици Србији.

Обим пошумљавања, укључујући санацију површина пошумљавањем и мелиорацију деградираних шума уз субвенције буџета РС у периоду од 2015. до 2021. године има тренд опадања :

Година	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Обим (хектара)	1.257	1.764	1.380	1.059	1.227	540	700

На обим производње утиче, поред урода семена, расположива радна снага за брање или сакупљање семена као и доступна радна снага у расадничкој производњи. Један од важних фактора за успешну реализацију производње је и стручно руковођење производњом шумског репродуктивног материјала.

5) Која промена се предлаже?

Поред промена које се предлажу ради усаглашавања са правним тековинама ЕУ, предложене су промене ради отклањања уочених проблема у примени важећег прописа. Од 2004. године и доношења Закона о репродуктивном материјалу шумског дрвећа („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 8/05 и 41/09) прати се у којој мери су одредбе тог закона утицале на пораст или смањење капацитета за производњу шумских садница. Број шумских расадника у том периоду је смањен делом и због законом прописаних услова у погледу квалификација лица које стручно руководи производњом. Стога се предлажу олакшани услови за ангажовање стручног лица за руковођење производњом тако што ће се омогућити да дипломирани инжењери шумарства, без обзира на смер, који су током студија изучавали производњу шумског репродуктивног материјала, могу да стручно руководе производњом. У постојећем закону то је било омогућено само дипломираним инжењерима шумарства – одсек шумарство, иако се и на одсеку еколошког инжењеринга у

заштити земљишних и водних ресурса (раније одсек за ерозију и мелиорације, тј. водопривреду ерозивних подручја), као и на одсеку пејзажне архитектуре, изучава ова област. Такође, укида се обавеза полагања стручног испита, као и заснивања радног односа код произвођача шумског репродуктивног материјала, што је до сада представљало највећи проблем и трошак произвођачима, а омогућава се ангажовање стручног лица по уговору ван радног односа.

С обзиром да се контрола производње шумског репродуктивног материјала врши редовно, сваке године, од стране Министарства и овлашћених институција, као и шумарских инспектора, ове олакшице неће утицати на квалитет производње, јер репродуктивни материјал неодговарајућег квалитета не може се стављати у промет.

Предложена промена у члану 4. став 4. Закона, којом се од одредаба овог закона изузима репродуктивни материјал намењен извозу и поновном извозу у друге земље, је директно преузета одредба Директиве ЕУ са којом се врши усаглашавање прописа, због чега је било неопходно уградити наведену одредбу.

Предложеном променом члана 8. став 1. тачка 1. омогућава се увоз, поред постојећег квалификованог и тестираног материјала, категорије селекционисаног шумског репродуктивног материјала, како би се обезбедиле довољне количине репродуктивног материјала на унутрашњем тржишту, а у циљу задовољавања потреба подизања и обнављања шума у Републици Србији. Приликом одобрења увоза потребно је да су испуњени кумулативни услови у погледу категорије репродуктивног материјала с једне и повећаних домаћих потреба с друге стране, када на залихама нема довољно домаћег материјала. Наведеним условима задовољавају се потребе унутрашњег тржишта, не доводећи у питање квалитет и адаптивност материјала из увоза на домаће услове.

Измена члана 10. став 1. Закона предложена је у циљу потпуног усаглашавања са Директивом ЕУ и непосредно је преузета. Критеријуми за признавање полазног материјала већ су прописани важећим законом и правилницима донетим на основу њега, а овим предлогом се прописује изричита норма да се само материјал произведен од полазног материјала признатог по већ прописаним критеријумима може ставити у промет. Критеријуми су такође преузети у важећим прописима према Директиви ЕУ, на основу којих Министарство доноси решење о признавању полазног материјала и упису у одговарајући регистар по већ прописаној процедури.

Предложеном изменом у члану 15. став 2. омогућиће се да лице које врши стручно руковођење пословима производње репродуктивног материјала може бити ангажовано и ван радног односа, по основу уговора о делу или уговора о привременим и повереним пословима.

У члану 22. промењен је став 2. Закона и прописан нови став 3. који уређују начин издавања уверења о пореклу семена за пошиљке настале мешањем семена различитих категорија или година сакупљања, као и код накнадног вегетативног размножавања, ради потпуног преузимања одредаба Директиве ЕУ са којом се врши усклађивање.

У новом ст. 5. и 6. овог закона прописани су рокови у којима је произвођач дужан да поднесе захтев за издавање уверења о пореклу семена и резница, као и рок у коме је Министарство дужно да изда уверење, јер се током досадашње примене Закона показало да произвођачи забораве да поднесу захтев за издавање уверења о пореклу Министарству након производње, те да се приликом контроле производње установи да материјал нема уверење о пореклу, иако је произведен у регистрованим објектима, након чега би произвођачи поднели Министарству захтев за издавање уверења о пореклу месецима након што су произвели материјал, јер рок није био прописан. Како би се избегле овакве ситуације, прописани су наведени рокови.

У члану 29. Закона бришу се JUS стандарди јер више не постоје, а уместо тога примењују се национални стандарди које доноси Институт за стандардизацију Србије и који носе ознаку СРБ. ISTA су међународни стандарди чија је примена скупа јер поразумева плаћање годишње чланарине, а чланство није услов за извоз репродуктивног материјала.

Промена у члану 30. став 3. Закона, предложена је из разлога што је сам произвођач репродуктивног материјала одговоран за његов квалитет, због чега произвођач треба и да утврђује квалитет и класу репродуктивног материјала, на основу чега издаје декларацију о квалитету. У свим областима производње сам произвођач декларише робу и одговоран је за њен квалитет.

Промена у члану 37. став 5. Закона се уводи ради потпуног усаглашавања са Директивом ЕУ, која у важећем закону није правилно преузета. Директивом ЕУ прописано је да мале количине семена у промету прати декларација о квалитету која не мора да садржи податке о проценту клијавости чистог семена и броју клијавих или употребљивих семенки по килограму, а не да уопште не мора да има декларацију о квалитету, како је прописано у важећем закону. У члану 43. став 1. тачка 10) Закона додато је овлашћење инспекторима да врше контролу добављача репродуктивног материјала, што је изостављено у важећем закону.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Највећи део измена и допуна Закона о репродуктивном материјалу шумског дрвећа врши се ради потпуног усклађивања са Директивом Савета 1999/105/ЕЗ од 22. децембра 1999. године о стављању у промет шумског репродуктивног материјала, што је и обавеза у оквиру Поглавља 12 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Овај закон ће имати директан позитиван утицај на правна лица, односно предузетнике који обављају делатност производње и промета шумског репродуктивног материјала. Поред стандардизације квалитета шумског репродуктивног материјала и процедура у поступку његове сертификације на начин како је прописано у европским прописима, олакшице се односе пре свега на лице које стручно руководи производњом, односно отвара се простор за већи број стручних лица која могу да руководе производњом, што ће олакшати произвођачима да дођу до стручног лица. Такође, овим ће се повећати и самозапошљавање дипломираних инжењера шумарства и пејзажне архитектуре. Могућност ангажовања лица за стручно руковођење производњом по уговору уместо заснивања радног односа смањиће трошкове произвођачима, што све скупа треба да резултира већом производњом.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Стратегија развоја шумарства Републике Србије прописује улогу и значај шумарског сектора и шума у очувању и унапређењу животне средине и заштити природе, као и за очување и унапређење производње квалитетног шумског семена и садног материјала контролисаног порекла, али стратегија као документ јавне политике не преузима одредбе прописа Европске уније нити се бави проблемима на нивоу организације производње и промета шумског

репродуктивног материјала, због чега није могуће остварити жељену промену тим документом.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Не, због чега је и предложена измена и допуна закона.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Очекивани трендови су релевантни само у односу на измене чланова који прописују услове за стручно лице, као и одобрење увоза селекционисаног шумског семена. Уколико би се одустало од интервенције наставио би се пад производње шумског репродуктивног материјала и пад обима пошумљавања, као што је приказано у поглављу V. АНАЛИЗА ЕФЕКТАТА под тач. 1) и 4).

11) Како је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

/

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ЦИЉЕВА

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Циљ предложених измена јесте усаглашавање са правним тековинама Европске уније, као и повећање капацитета за производњу шумског репродуктивног материјала у Републици Србији.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Усаглашавањем са правним тековинама Европске уније испуњавају се обавезе утврђене Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније од 21. јула 2022. године, а самим тим и стандардизација производње и промета шумског репродуктивног материјала. Такође, очекује се повећање обима производње шумског репродуктивног материјала, што ће допринети реализацији просторно - планских докумената, као и планских докумената газдовања шумама, као и повећању степена шумовитости Републике Србије.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Као показатељ Резултата 1.1.7. Унапређено стање шума у Акционом плану за спровођење Плана рада Владе у периоду 2023 – 2026. године дефинисана је површина засада у хектарима, која са почетне вредности од 1220 хектара у 2023. години треба да достигне 1350 хектара 2026. године. Да би се ово постигло, потребно је да се обезбеде и довољне количине

шумског репродуктивног материјала, а што је очекивано и као ефекат предложених измена Закона о репродуктивном материјалу шумског дрвећа.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Остваривање општих и посебних циљева моћи ће да се прати кроз годишње количине произведеног шумског семена и садног материјала, као и кроз обим пошумљавања и садње на нивоу Републике Србије.

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА ИДЕНТИФИКОВАЊЕ ОПЦИЈА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

С обзиром да се највећи број чланова Закона о репродуктивном материјалу шумског дрвећа мења због усаглашавања са прописом ЕУ, а у циљу испуњавања обавеза у процесу придруживања, није било могуће да се задржи „*status quo*”.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Део промена ће се спровести кроз измене и допуне подзаконских аката донетих на основу Закона о репродуктивном материјалу шумског дрвећа, након усвајања измена и допуна овог закона.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

С обзиром да се овим законом мењају чланови важећег закона непосредно у вези за усаглашавањем са правним прописом ЕУ, а мањи број измена, који није директно везан за то, уводи олакшице за производњу и увоз семена, нису разматране подстицајне мере јер нису ни предмет ових измена.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Ради спровођења овог закона потребно је доношење новог и измене важећих подзаконских прописа донетих на основу важећег закона.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Није могуће спровођење промена на овај начин, с обзиром да се у највећој мери ради о усаглашавању прописа са правним тековинама ЕУ.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне

политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Приликом израде овог закона заинтересоване стране имале су прилику да се изјасне кроз учествовање у анкети и достављање писаних коментара на предлог измена. У том циљу контактирани су сви релевантни субјекти у овој области, од произвођача шумског репродуктивног материјала у приватном и јавном сектору, преко научно-истраживачких и образовних институција, невладиних организација и др. Све пристигле примедбе, предлози и сугестије су размотрени и анализирани у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управи за шуме, ради сагледавања могућности њиховог интегрисања у текст Предлога закона, с циљем унапређења законских решења. Након разматрања, одлучено је да се прихвате предлози за укидање обавезе полагања државног стручног испита за лице које стручно руководи производњом и дорадом шумског репродуктивног материјала, као и да се омогући увоз селекционисаног семена.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Идентификоване опције не захтевају додатно ангажовање ресурса у односу на већ постојеће, а омогућиће и повећање потенцијалних ресурса олакшицама које се уводе предложеним изменама у вези са производњом и увозом шумског репродуктивног материјала.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Законом о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 128/20, 116/22, 92/23 - др. закон) прописана је надлежност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управе за шуме за контролу семена и садног материјала у шумарству. Поједине стручне послове Министарство поверава правним лицима која испуњавају прописане услове.

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

С обзиром на материју која се уређује овим законом, његово доношење не утиче на јавне приходе и расходе.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

/

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење изабране опције неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Овим законом се не уводе промене које стварају посебне трошкове.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

/

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Спровођење овог закона неће произвести ефекте на расходе других институција.

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ЕКОНОМСКИХ ЕФЕКТА

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Доношење овог закона имаће позитиван ефекат на трошкове које имају произвођачи шумског репродуктивног материјала, који сами нису по занимању дипломирани инжењери шумарства одговарајућег смера. Важећим законом прописана је обавеза заснивања радног односа са лицем које испуњава услове за стручно руковођење производњом, а изменама тог закона се омогућава ангажовање стручног лица по уговору, без заснивања радног односа, што је са становишта трошкова повољнија опција за произвођаче.

Такође, примена члана 4. став 4. овог закона који прописује изузеће за репродуктивни материјал који је намењен извозу или поновном извозу у друге земље, имаће позитиван утицај на релевантне привредне субјекте, јер ће по једноставној процедури и без додатних трошкова контроле производње и прибављања уверења о пореклу моћи да извезу материјал који производе или који услужно дорађују за страног партнера.

Предложена промена члана 8. став 1. тачка 1) Закона у укупном билансу има позитиван економски ефекат на купца – корисника семена које се увози, који плаћа куповину тог семена како би реализовао планове газдовања шумама – пошумљавање, санације оштећених шума и сл. Неизвршавање планова газдовања у том делу има дугорочне негативне економске ефекте за правна лица која газдују шумама, због чега оваква одредба, која јесте једнократни трошак куповине семена из увоза, омогућава несметано пословање и газдовање шумама.

Примена одредбе члана 10. став 1. овог закона, која прописује да репродуктивни материјал намењен подизању и обнављању шума може да се стави у промет само ако је произведен од признатог полазног материјала, а која преузима одредбу Директиве ЕУ, имаће позитиван утицај на купце тог репродуктивног материјала, јер им то пружа сигурност да је материјал који купују одређених особина у зависности од категорије, а што је важно у циљу коришћења адекватног материјала за подизање шума у различитим регионима

и на различитим стаништима. Додатно, ово има позитиван финансијски ефекат јер се употребом одговарајућег репродуктивног материјала повећава успех пријема садница на терену и смањују или искључују трошкови поновног пошумљавања, тамо где успех није био задовољавајући.

Промене у члану 22. ст. 2. и 3. Закона немају финансијске ефекте, јер је Министарство издавало уверења о пореклу семена за пошиљке настале мешањем семена различитих категорија или година сакупљања и на основу важећег закона, а овим се само додатно уређује начин на који Министарство издаје уверење о пореклу. Такође, промене у новом ст. 5. и 6. члана 22. Закона немају финансијске ефекте јер прописују рокове у којима је произвођач дужан да поднесе захтев за издавање уверења о пореклу семена и резница. Министарство са постојећим капацитетима може да спроведе ову одредбу, јер је и до сада издавало уверења о пореклу у истом обиму, само у различитим роковима.

Промена у члану 30. став 3. Закона смањиће трошкове произвођачима, а самим тим и купцима репродуктивног материјала, јер ће произвођачи сами вршити декларисање, уместо ангажовања овлашћених институција чије услуге се плаћају.

Промена у члану 37а став 5. Закона, којом се уводи обавеза прибављања декларације о квалитету за мале количине семена са одређеним подацима о квалитету, представља трошак који ће сносити произвођач семена, али је одредба нужна ради потпуног усаглашавања са Директивом ЕУ. Трошкови издавања такве декларације су нижи од трошкова издавања стандардне декларације о квалитету семена, за коју се ради већи број различитих анализа.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Усаглашавање се прописима ЕУ омогућава домаћим произвођачима лакши приступ тржишту ЕУ.

3) Да ли изабрана опција утичу на услове конкуренције и на који начин?

Потпуно усаглашавање производње и промета са правилима ЕУ утицаће на повећање конкурентности, како на домаћем тако и на страном тржишту.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Примена овог закона није везана за трансфер технологије и примену техничко - технолошких, организационих и пословних иновација.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Решења из овог закона неће имати директан утицај на увећање друштвеног богатства, али побољшање услова пословања које овај закон омогућава произвођачима посредно ће утицати на боље привредне резултате, а што ће имати позитиван ефекат на повећање друштвеног богатства.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Примена овог закона олакшаће произвођачима, као послодавцима, ангажовање лица које стручно руководи производњом шумског репродуктивног материјала, јер није неопходно заснивање радног односа, већ и закључивање уговора о раду. Истовремено, омогућава се запошљавање и самозапошљавање већег броја дипломираних инжењера шумарства, јер се омогућава и другим смеровима, осим смера шумарство, да руководе производњом.

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ЕФЕКТА НА ДРУШТВО

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Позитивни ефекти доношења овог закона огледају се у стварању ефикаснијег законодавног оквира у области производње и промета шумског репродуктивног материјала, што ће омогућити повећање конкурентности произвођача, а без повећања трошкова по грађане.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Не.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Примена овог закона није у вези са специфичним, односно осетљивим групама популације, те у том смислу неће имати никакав штетан утицај.

4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Очекује се позитиван утицај примене овог закона на тржиште рада, јер ће предложене измене у члану 15. став 2. важећег закона омогућити запошљавање већем броју стручних профила у области производње шумског репродуктивног материјала у односу на важећи закон. Предложеним изменама не захтевају се додатне квалификације у погледу стручне спреме за лица која стручно руководе производњом, већ се управо проширује могућност

запошљавања постојећих профила стручњака на месту стручног руководиоца производњом. Такође, није искључена могућност запошљавања на неодређено или на одређено време, када је обим производње такав да не може да обезбеди рентабилност и исплативост запошљавања лица у сталном радном односу, већ се омогућава и рад ван радног односа, пошто се ради о сезонским пословима. У претходној деценији већи број мањих шумских расадника је престао да се бави производњом, јер није исплативо да током целе године запошљавају стручно лице у сталном радном односу. То се негативно одразило на укупну производњу шумског репродуктивног материјала и друштво у целини, због повећаних потреба друштва за репродуктивним материјалом за пошумљавање, како би се ублажили негативни ефекти климатских промена, санирале велике површине шума оштећене пожарима, ветром, ледом и сл.

5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Одредбе овог закона не доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава).

6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Овај закон неће утицати на цене роба и услуга и животни стандард становништва.

7) Да ли би се реализацијом изабране опције позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Овај закон неће утицати на социјалну ситуацију у неком одређеном региону или округу.

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Овај закон неће утицати на већу информисаност грађана о њиховим правима у вези са социјалном и здравственом заштитом, као и могућностима за образовање.

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ЕФЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање

отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Применом овог закона и увођењем одређених олакшица очекује се повећање производње шумског репродуктивног материјала неопходног не само за редовно обнављање шума, већ и за подизање нових шума, мелиорацију шума лошег квалитета и санацију шума оштећених разним штетним дејствима, што све заједно утиче на бољи квалитет ваздуха, заштиту и побољшање земљишта, бољи водни режим, смањење ерозије, односно унапређење животне средине у целини.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Предложеним изменама члана 10. став 1. Закона обезбедиће се подизање шума од репродуктивног материјала који је у највећој мери адаптиран на постојеће еколошке услове, чиме се стварају стабилни екосистеми, са већом отпорношћу и прилагодљивошћу на климатске промене, јер је материјал произведен од признатог полазног материјала, што значи да су познати и еколошки услови станишта од кога потиче, што има позитиван утицај на животну средину у целини.

Предложена измена у погледу стручне спреме лица које стручно руководи производњом репродуктивног материјала (члан 15. став 2.) нема утицаја на квалитет и структуру екосистема.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Индиректно, јер се подизањем шума побољшава квалитет ваздуха, вода и земљишта, што утиче и на здравље људи.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Не представља никакав ризик, већ доприноси здравој животnoj средини.

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Индиректно да, јер примена овог закона има за крајњи циљ подизање шума од квалитетног шумског репродуктивног материјала, што представља вид заштите и коришћења земљишта.

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ УПРАВЉАЧКИХ ЕФЕКТА

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Овај закон не предвиђа нити уводи организационе, управљачке или институционалне промене.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Постојећа јавна управа има капацитет за спровођење овог закона, у погледу квалитета и квантитета. Нису потребне посебне мере за побољшање капацитета, осим едукације, односно информисања и упознавања са изменама које Закон прописује. За предложену промену члана 43. тачка 10) овог закона постоји довољан број републичких и покрајинских шумарских инспектора који већ врше надзор над применом одредаба Закона о репродуктивном материјалу шумског дрвећа, а сама промена не представља значајно повећање редовног обима њиховог посла.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Никакве промене у том смислу није потребно извршити.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Решења овог закона нису у супротности са важећим прописима и међународним споразумима, а у сагласности је са релевантним документима јавне политике.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Не утиче. У поступку одобравања увоза селекционисаног репродуктивног материјала, из података оригиналног уверења о пореклу Министарство ће моћи да утврди основне податке о провенијенцији тог материјала (надморска висина, географска ширина и дужина, регистарски број полазног материјала) на основу кога се, јавним увидом у националне регистре, утврђују сви релевантни подаци за одлучивање по захтеву за одобрење увоза, а упоређујући наведене податке са подацима о месту садње, које ће подносилац захтева бити у обавези да достави.

Предложеном изменом члана 30. став 4. важећег закона неће доћи до управљачких промена за привредне субјекте у погледу лица које врши утврђивање квалитета и класирање резница и садница, јер се ради о истом стручном лицу које врши стручно руковођење производњом репродуктивног материјала, за које већ постоје прописани услови у члану 15. важећег закона.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Надзор над применом овог закона врши Министарство – Управа за шуме и у том смислу има одговорност да се обезбеди имплементација овог закона. Нема непосредног утицаја на транспарентност рада јавне управе.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Потребно је да се након усвајања овог закона донесу подзаконска акта:

- 1) Списак врста шумског дрвећа чији се репродуктивни материјал производи и користи за потребе подизања и вештачког обнављања шума (члан 2. Закона);

- 2) Правилник о изменама и допунама Правилника о признавању полазног материјала и контроли производње репродуктивног материјала шумског дрвећа.

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ РИЗИКА

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Циљне групе су консултоване у поступку припреме овог закона.

Пуноправно чланство Републике Србије у Европској унији представља спољнополитички приоритет Републике Србије. У вези са тим, овим законом врши се усклађивање са Директивом Савета 1999/105/ЕЗ од 22. децембра 1999. године о стављању у промет шумског репродуктивног материјала, чиме се врши усаглашавање националних прописа са прописима ЕУ, а што је циљ преговора о приступању Европској унији у оквиру Поглавља 12 – безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика. Доношење измена и допуна закона предвиђено је Планом рада Владе за 2024. годину, али обзиром на то да исти још није усвојен, доношење је неопходно како би се извршило извршило потпуно усаглашавање закона са Директивом Савета 1999/105/ЕЗ од 22. децембра 1999. године о стављању у промет шумског репродуктивног материјала и како би се повећао капацитет за производњу шумског репродуктивног материјала у Републици Србији.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За спровођење изабране опције нису потребна финансијска средства, нити је потребно спровођење поступка јавне набавке.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА
СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач - Влада
Обрађивач - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
2. Назив прописа

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
РЕПРОДУКТИВНОМ МАТЕРИЈАЛУ ШУМСКОГ ДРВЕЋА

DRAFT LAW ON AMENDMENTS TO THE LAW ON REPRODUCTIVE
MATERIAL OF FOREST TREES

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа:

НЕМА

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума:

НЕМА

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума:

НЕМА

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума:

НЕМА

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније:

ПОГЛАВЉЕ 12 – БЕЗБЕДНОСТ ХРАНЕ, ВЕТЕРИНАРСКА И
ФИТОСАНИТАРНА ПОЛИТИКА

3.12.4. СЕМЕ И САДНИ МАТЕРИЈАЛ.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:
  - а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима:

НЕМА

- б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима:

ДИРЕКТИВА САВЕТА 1999/105/ЕЗ ОД 22. ДЕЦЕМБРА 1999. О СТАВЉАЊУ У ПРОМЕТ ШУМСКОГ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА;

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима:

НЕМА

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност: /

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

До приступања Републике Србије Европској унији.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

НИСУ

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

НЕ

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

При изради овог закона коришћен је извештај експерта Иване Пешут, која је ангажована уз подршку Европске уније у оквиру пројекта Policy and Legal Advice Center (PLAC III).

1. Назив прописа Европске уније: Council Directive 1999/105/EC on the Marketing of Forest Reproductive Material (OJ L 011, 15/01/2000) Директива Савета 1999/105/ЕЗ од 22. децембра 1999. године о стављању у промет шумског репродуктивног материјала			2. „CELEX” ознака ЕУ прописа: 31999L0105			
3. Овлашћени предлагач: Влада Обрађивач - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде			4. Датум израде табеле: 13. септембар 2024. године			
5. Назив (Аа, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније: Предлог закона о изменама и допунама Закона о репродуктивном материјалу шумског дрвећа Draft Law on Amendments to the Law on Reproductive Material of Forest Trees			6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА:			
7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:						
а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Републике Србије	Садржина одредбе	Усклађеност (Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП)	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
2.b	(b) Reproductive material means any of the following: (i) Seed unit: cones, infructescences, fruits and seeds intended for the production of planting stock;	0.1. 2	Репродуктивни материјал шумског дрвећа (у даљем тексту: репродуктивни материјал), у смислу овог закона, је семе (шишарка, плод, СКУПНИ ПЛОД и семе намењено за производњу садног материјала), део биљке (резница, коренова резница, лисна резница, пупољак, избојак, положеница, корен, ткиво за микроразмножавање и било који део	потпуно усклађено		

	<p>(ii) parts of plants: stem cuttings, leaf cuttings and root cuttings, explants or embryos for micropropagation, buds, layers, roots, scions, sets and any parts of a plant intended for the production of planting stock;</p> <p>(iii) planting stock: plants raised from seed units, from parts of plants, or from plants from natural regeneration;</p>		<p>биљке намењен за производњу садница) и садница (биљка произведена из семена, дела биљке или природни подмладак из семенских састојина).</p>			
2.c.iii	<p>(iii) Seed Orchard: A plantation of selected clones or families which is isolated or managed so as to avoid or reduce pollination from outside sources, and managed to produce frequent, abundant and easily harvested crops of seed;</p>	<p>0.1. 5.1.4</p>	<p>4) СЕМЕНСКА ПЛАНТАЖА ЈЕ ЗАСАД ОДАБРАНИХ КЛОНОВА ИЛИ ПОТОМСТВА ПУНИХ СРОДНИКА ИЛИ ПОЛУСРОДНИКА НАМЕЊЕН ЗА ПРОИЗВОДЊУ ПЛОДА И СЕМЕНА, КОЈИ ЧЕСТО И ОБИЛНО ПЛОДНОСИ, А СЕМЕ СЕ ЛАКО САКУПЉА, КОЈИ ЈЕ ИЗОЛОВАН ИЛИ КОЈИМ СЕ ГАЗДУЈЕ ТАКО ДА СЕ ИЗБЕГНЕ ИЛИ РЕДУКУЈЕ ОПРАШИВАЊЕ ИЗ СПОЉАШЊИХ ИЗВОРА;</p>	<p>потпуно усклађено</p>		
2.d	<p>(d) Autochthonous and indigenous means either of the following: (i) Autochthonous stand or seed source: An autochthonous stand or seed source is one which normally has been continuously regenerated by natural regeneration. The stand or seed source may be regenerated artificially from reproductive material collected in the same stand or seed source or autochthonous stands or seed sources within the close proximity; (ii) Indigenous stand or seed source: An indigenous stand or seed source is an autochthonous stand or seed source or is</p>	<p>0.1. 5.1.15a 0.1. 5.1.15б</p>	<p>15А) АУТОХТОНА САСТОЈИНА ИЛИ ИЗВОР СЕМЕНА ЈЕСТЕ ОНА САСТОЈИНА ИЛИ ИЗВОР СЕМЕНА КОЈИ СЕ ОБНАВЉА ПРИРОДНИМ ПУТЕМ, А МОЖЕ СЕ ОБНАВЉАТИ И ВЕШТАЧКИМ ПУТЕМ ОД РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА САКУПЉЕНОГ У ИСТОЈ САСТОЈИНИ ИЛИ ИЗВОРУ СЕМЕНА ИЛИ У АУТОХТОНОЈ САСТОЈИНИ ИЛИ ИЗВОРУ СЕМЕНА У НЕПОСРЕДНОЈ БЛИЗИНИ;</p> <p>15Б) ДОМАЋА САСТОЈИНА ИЛИ ИЗВОР СЕМЕНА ЈЕСТЕ АУТОХТОНА САСТОЈИНА ИЛИ ИЗВОР СЕМЕНА, КАО И САСТОЈИНА ИЛИ ИЗВОР СЕМЕНА</p>	<p>потпуно усклађено</p>		

	a stand or seed source raised artificially from seed, the origin of which is situated in the same region of provenance.		КОЈИ СУ ВЕШТАЧКИ ПОДИГНУТИ ИЗ СЕМЕНА КОЈЕ ПОТИЧЕ ИЗ ИСТОГ РЕГИОНА ПРОВЕНИЈЕНЦИЈЕ;			
2.e	(e) Origin: For an autochthonous stand or seed source, the origin is the place in which the trees are growing. For a non-autochthonous stand or seed source, the origin is the place from which the seed or plants were originally introduced. The origin of a stand or seed source may be unknown.	0.1. 5.1.15в	15В) ПОРЕКЛО АУТОХТОНЕ САСТОЈИНЕ ИЛИ ИЗВОРА СЕМЕНА ЈЕСТЕ МЕСТО НА КОМЕ ШУМСКО ДРВЕЋЕ РАСТЕ, А ПОРЕКЛО НЕАУТОХТОНЕ САСТОЈИНЕ ИЛИ ИЗВОРА СЕМЕНА ЈЕ МЕСТО ОДАКЛЕ ПОТИЧЕ СЕМЕ ИЛИ САДНИЦА. ПОРЕКЛО САСТОЈИНЕ ИЛИ ИЗВОРА СЕМЕНА МОЖЕ БИТИ НЕПОЗНАТО;	потпуно усклађено		
2.f	(f) Provenance: The place in which any stand of trees is growing.	0.1. 5.1.15г	15Г) ПРОВЕНИЈЕНЦИЈА ЈЕ ПРОСТОР НА КОМЕ СЕ НАЛАЗЕ САСТОЈИНЕ;	потпуно усклађено		
2.g	(g) Region of Provenance: For a species or sub-species, the region of provenance is the area or group of areas subject to sufficiently uniform ecological conditions in which stands or seed sources showing similar phenotypic or genetic characters are found, taking into account altitudinal boundaries where appropriate.	0.1. 5.1.15	15) регион провенијенције је једно или више подручја сличних еколошких карактеристика у коме састојине одређених врста, подврста или варијетета показују сличне фенотипске или генетске карактеристике, УЗИМАЈУЋИ У ОБЗИР ВИСИНСКЕ ГРАНИЦЕ, КАДА СУ ОД ЗНАЧАЈА;	потпуно усклађено		
2.h	(h) Production: Production includes all stages in the generation of the seed unit, the conversion from seed unit to seed and the raising of planting stock from seed and parts of plants.	0.1. 5.1.16а	16А) ПРОИЗВОДЊА ОБУХВАТА СВЕ ФАЗЕ ДОБИЈАЊА СЕМЕНА, ДОРАДУ СЕМЕНА И УЗГОЈ САДНОГ МАТЕРИЈАЛА ИЗ СЕМЕНА ИЛИ ДЕЛОВА БИЈАКА;	потпуно усклађено		
2.i	(i) Marketing: Display with a view to sale, offering for sale, sale or delivery to another person including delivery under a service contract.	0.1. 5.1.17	17) ПРОМЕТ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА ЈЕ ИЗЛАГАЊЕ РАДИ ПРОДАЈЕ, НУЂЕЊЕ НА ПРОДАЈУ, ПРОДАЈА, ИСПОРУКА, УВОЗ, УСЛУЖНО ПОСРЕДОВАЊЕ, ДАВАЊЕ БЕЗ НАКНАДЕ (ПОКЛОН, УСТУПАЊЕ И СЛ) И	потпуно усклађено		

			РАЗМЕНА РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА;			
2.1.ii	(ii) "Selected" Reproductive material derived from basic material which shall be a stand located within a single region of provenance, which has been phenotypically selected at the population level and which meets the requirements set out in Annex III;	0.1. 6.1.3	Селекционисан репродуктивни материјал је репродуктивни материјал који је произведен у семенској састојини, КОЈА ЈЕ ФЕНОТИПСКИ ОДАБРАНА НА НИВОУ ПОПУЛАЦИЈЕ.	потпуно усклађено		
3.1	1. The list of species and artificial hybrids in Annex I may be amended in accordance with the procedure referred to in Article 26(3).	0.1. 3.2.	МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПОСЛОВЕ ШУМАРСТВА УТВРЂУЈЕ СПИСАК ВРСТА ШУМСКОГ ДРВЕЋА ЧИЈИ СЕ РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ ПРОИЗВОДИ И КОРИСТИ ЗА ПОТРЕБЕ ПОДИЗАЊА И ВЕШТАЧКОГ ОБНАВЉАЊА ШУМА.	потпуно усклађено		
3.3	3. The measures contained in this Directive shall not apply to forest reproductive material in the form of planting stock or parts of plants, which is shown to be intended for purposes other than forestry. In such cases, the material shall be accompanied by a label or other document required by other Community or national provisions which are applicable to such material for the intended purpose. In the absence of any such provisions, where a supplier handles both material intended for forestry purposes and material which is shown to be intended for purposes other than forestry, the latter shall be accompanied by a label or other document bearing the following statement: „Not for forestry purposes” .	0.1. 4.2 4.3	ОДРЕДБЕ ОВОГ ЗАКОНА НЕ ОДНОСЕ СЕ НА ДЕО БИЉКЕ И САДНИЦУ ВРСТА ШУМСКОГ ДРВЕЋА КОЈЕ НИСУ НАМЕЊЕНЕ ПОТРЕБАМА ПОДИЗАЊА И ВЕШТАЧКОГ ОБНАВЉАЊА ШУМА. Репродуктивни материјал из става 2. овог члана у промету прати документ произвођача ДОБАВЉАЧА са значком: „Није за употребу у шумарству” .	потпуно усклађено		

3.4	4. The measures contained in this Directive shall not apply to forest reproductive material which is shown to be intended for export or re-export to third countries.	0.1. 4.4	ОДРЕДБЕ ОВОГ ЗАКОНА НЕ ОДНОСЕ СЕ НА РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ КОЈИ ЈЕ НАМЕЋЕН ИЗВОЗУ ИЛИ РЕЕКСПОРТУ У ДРУГЕ ЗЕМЉЕ.	потпуно усклађено		
4.1	1. Member States shall provide that only approved basic material is used for the production of forest reproductive material which is to be marketed.	0.1. 10.1	РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ НАМЕЋЕН ПОДИЗАЊУ И ОБНАВЉАЊУ ШУМА МОЖЕ ДА СЕ СТАВИ У ПРОМЕТ САМО АКО ЈЕ ПРОИЗВЕДЕН ОД ПРИЗНАТОГ ПОЛАЗНОГ МАТЕРИЈАЛА.	потпуно усклађено		
6.1.c	1. Member States shall provide for forest reproductive material derived from approved basic material in the manner set out in points (a) to (d): (c) Material of the species and artificial hybrids listed in Annex I which are vegetatively reproduced shall not be marketed unless it is of the „selected” , „qualified” or „tested” categories and meets the requirements of Annexes III, IV and V respectively.	0.1. 34.2	У промет може да се стави селекционисан, квалификован или тестиран репродуктивни материјал хибрида, КАО И ВРСТА ШУМСКОГ ДРВЕЋА ИЗ ЧЛАНА 3. ОВОГ ЗАКОНА КОЈИ СЕ ВЕГЕТАТИВНО РАЗМНОЖАВА.	потпуно усклађено		
12.2	2. Where a Member State provides for subsequent vegetative propagation in accordance with Article 13(2), a new master certificate shall be issued.	0.1. 22.3	АКО ЈЕ ПРЕДВИЂЕНО НАКНАДНО ВЕГЕТАТИВНО РАЗМНОЖАВАЊЕ СЕЛЕКЦИОНИСАНОГ, КВАЛИФИКОВАНОГ ИЛИ ТЕСТИРАНОГ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА, ИЗДАЈЕ СЕ НОВО УВЕРЕЊЕ О ПОРЕКЛУ, А МАТЕРИЈАЛ СЕ ОДВОЈЕНО ЧУВА РАДИ ЊЕГОВЕ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ.	потпуно усклађено		
12.3	3. Where mixing takes place in accordance with subparagraphs (a), (b), (c) or (e) of Article 13(3), Member States shall ensure that the register references of the components of the mixtures are identifiable, and a new master certificate or other document identifying the mixture shall be issued.	0.1. 22.2	ИЗУЗЕТНО ОД ОДРЕДБЕ СТАВА 1. МИНИСТАРСТВО ИЗДАЈЕ УВЕРЕЊЕ О ПОРЕКЛУ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА ЗА ПОШИЉКУ СЕМЕНА НАСТАЛУ МЕШАЊЕМ СЕЛЕКЦИОНИСАНОГ ИЛИ СЕМЕНА ПОЗНАТОГ ПОРЕКЛА КОЈЕ ПОТИЧЕ ОД ДВА ИЛИ ВИШЕ СЕМЕНСКИХ ОБЈЕКТА УНУТАР ИСТЕ КАТЕГОРИЈЕ И ИСТОГ РЕГИОНА ПРОВЕНИЈЕНЦИЈЕ ИЛИ ИЗ	потпуно усклађено		

			ИСТОГ СЕМЕНСКОГ ОБЈЕКТА ЗА СЕМЕ САКУПЉЕНО У РАЗЛИЧИТИМ ГОДИНАМА, КОЈЕ МОРА ДА САДРЖИ ПОДАТКЕ О РЕГИСТАРСКИМ БРОЈЕВИМА САСТАВНИХ ДЕЛОВА СМЕСЕ			
13.2.	2. Without prejudice to the provisions of paragraph 1 of this Article and of Article 6(1), point (c), Member States may provide for subsequent vegetative propagation of a single unit of approval in the „selected” , „qualified” and „tested” categories. In such cases the material shall be kept separate and identified as such.	0.1. 22.3.	АКО ЈЕ ПРЕДВИЂЕНО НАКНАДНО ВЕГЕТАТИВНО РАЗМНОЖАВАЊЕ СЕЛЕКЦИОНИСАНОГ, КВАЛИФИКОВАНОГ ИЛИ ТЕСТИРАНОГ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА, ИЗДАЈЕ СЕ НОВО УВЕРЕЊЕ О ПОРЕКЛУ, А МАТЕРИЈАЛ СЕ ОДВОЈЕНО ЧУВА РАДИ ЊЕГОВЕ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ.	потпуно усклађено		
14.1.	1. Reproductive material may be marketed only in lots which comply with Article 13 and are accompanied by a label or other document from the supplier („the supplier's label or document”) giving, in addition to the information required under Article 13, the following information:	0.1. 38.1.5a 38.1.5б 38.1.5в 38.1.5г	На амбалажу пошиљке репродуктивног материјала произвођач, односно дорађивач репродуктивног материјала ставља етикету која садржи податке о: 5А) НАМЕНИ; 5Б) ВРСТИ ПОЛАЗНОГ МАТЕРИЈАЛА; 5В) ИДЕНТИФИКАЦИОНОМ БРОЈУ И НАЗИВУ РЕГИОНА ПРОВЕНИЈЕНЦИЈЕ; 5Г) ПОРЕКЛУ;	потпуно усклађено		
14.1. d	(d) in the case of reproductive material of the „tested” category whose basic material is approved under Article 4(5), the words „provisionally approved” ; (e) whether the material has been vegetatively propagated.	0.1. 38.2	У СЛУЧАЈУ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА КАТЕГОРИЈЕ „ТЕСТИРАНО” , ЧИЈИ ЈЕ ПОЛАЗНИ МАТЕРИЈАЛ ПРИЗНАТ УСЛОВНО У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА ДОНЕТИМ НА ОСНОВУ ОВОГ ЗАКОНА, НА ЕТИКЕТИ МОРА БИТИ НАЗНАЧЕНО „УСЛОВНО ПРИЗНАТО” .	потпуно усклађено		
14.4	4. In the case of small quantities of seed, the requirements as laid down in paragraph 2(b) and (d) above do not apply. The quantities and conditions may	0.1. 37a.5	МАЛЕ КОЛИЧИНЕ СЕМЕНА У ПРОМЕТУ ПРАТИ ДЕКЛАРАЦИЈА О КВАЛИТЕТУ КОЈА НЕ МОРА ДА САДРЖИ ПОДАТКЕ О ПРОЦЕНТУ КЛИЈАВОСТИ ЧИСТОГ	потпуно усклађено		

	be determined in accordance with the procedure referred to in Article 26(2).		СЕМЕНА И БРОЈУ КЛИЈАВИХ ИЛИ УПОТРЕБЉИВИХ СЕМЕНКИ ПО КИЛОГРАМУ.			
--	--	--	--	--	--	--